

11.2026
JG 29
#08

RANDKRANT

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Hét maandblad over de Vlaamse Rand

Sterren van de natuur

Kerkhof Dieweg

MARGOT CLOET

**'Ik zoek altijd naar
verbinding'**

NADIA FADIL EN KOERT DEBEUF

**'Blijf met open
geest naar de
wereld kijken'**

**Feest bij het
Brussels
Volkstejoêter**

**Meldpunt
Nederlands**

DRINGENDE OPROEP

**Schrijf je nu in op
onze nieuwsbrief!**

Lees meer pg. 2

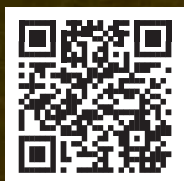
DRINGENDE OPROEP AAN ONZE LEZERS

Schrijf je nu in op onze nieuwsbrief!

Om redenen van duurzaamheid en budgettaire realiteit zal de bus-aan-bus verdeling van RandKrant in november en december de laatste zijn.

Maar we verdwijnen niet! We werken volop aan een digitale versie en onderzoeken hoe we een papieren magazine via verdeelpunten of abonnementsformule kunnen aanbieden.

Blijf op de hoogte van onze plannen en toekomst en **schrijf je nu in op de nieuwsbrief:**

www.randkrant.be/nieuwsbrief

Volg ons ook op sociale media: @randkrant op Instagram, Facebook en LinkedIn.

- 04 **Groot tekort aan sociale woningen**
- 06 **Van Asse tot Zaventem**
- 09 **Jonge wind**
Robbe Verlinden
- 10 **Figurandt**
Margot Cloet
- 12 **Sterren van de natuur**
Kerkhof Dieweg
- 13 **Markante figuren**
Jean-Luc Dehaene
- 14 **Levenskunst**
Blijf met open geest naar de wereld kijken
- 18 **Feest bij het Brussels Volkstejoëter**
- 20 **Meldpunt Nederlands**
- 21 **Politieke tongen**
- 22 **De rijdende bibliotheek**
- 23 **Bijzondere bureu**
- 25 **Mohamed Toukabri**
Dansen is geen vrijblijvend entertainment
- 26 **Plekken met toekomst**
Maalbeekvallei in Grimbergen
- 32 **Gemengde gevoelens**
Lidia Bogdan

VERDELING RandKrant november wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

COLOFON RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 100.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. – **Realisatie** vzw 'de Rand' – **Hoofredacteur** Geert Selselach – **Eindredacteur** Ingrid Laporte – **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve – **Redacteuren** Michael Bellon, Bart Claes, Koen Demarsin, Tina Deneyer, Herman Dierickx, Nathalie Dirix, Gerard Hautekeur, Jan Haeverans, Joris Herpol, Anne Peeters, Tom Peeters, Luc Vander Elst en Luc Vanheerentals – **Webredacteur** Hanna Karalic – **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be – **Verantwoordelijke uitgever** Jo Van Vaerenbergh, Agentschap 'de Rand', Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel – **Vormgeving** www.jaja.be – **Druk** T'Hooft, Aalter

DE KETTING

Thomas Elpers (39) uit Dilbeek werd door Bart Guns aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Elpers is apotheker en wordt graag sportief uitgedaagd.

‘Sportief de lat hoger leggen’

Thomas Elpers groeide op in Dilbeek, volgde secundair onderwijs in het Sint-Niklaas Instituut in Anderlecht en studeerde voor apotheker aan de VUB in Jette. ‘Daarna werkte ik vijf jaar als adjunct-apotheker, één jaar als zelfstandige, en nu baat ik al elf jaar de apotheek hier in Dilbeek uit, waar we ook boven de zaak wonen. In 2017 heb ik de apotheek geautomatiseerd. Een robot haalt de medicijnen uit het magazijn. Daar spaar ik veel tijd mee uit. Ik ben actief in het Medisch Farmaceutisch Overleg (MFO), een forum waar alle eerstelijns zorgverleners, zoals artsen en apothekers, één keer per jaar samenkomen. De laatste keer waren we toch met twintig uit de streek. Het is zeer nuttig om bepaalde thema’s, zoals magistrale bereidingen of cholesterol, te bespreken.’

Bakfiets

Elpers is gehuwd met Hanne Defloor. Samen hebben ze drie jonge kinderen: Juliette (2), Oscar (6) en Felix (8). ‘Dat is pittig. De kinderen hebben veel hobby’s en worden door ons gebracht. Ik zat destijds in de Chiro, Hanne in de scouts. We vinden het verenigingsleven een grote meerwaarde. Felix gaat nu naar Scouts Paloche en speelt gitaar en tennis. Oscar begint dit jaar ook bij de scouts en is actief in de atletiekclub. Sinds ze 2,5 jaar zijn, volgen ze allebei zwemles in Ternat. Zelf neem ik zoveel mogelijk de fiets om mij te verplaatsen. Mensen in Dilbeek zien ons vaak met de bakfiets rijden. Daarmee brengen we de kinderen naar school, waar Hanne actief is in het oudercomité. De bakfiets is in feite onze tweede wagen. Mijn echtgenote rijdt elke dag met een gewone fiets naar haar werk aan de Vismarkt in Brussel, goed voor 20 km per dag. Ze werkt als architecte

voor architectenbureau XDGA, dat onder andere het Provinciehuis van Antwerpen heeft ontworpen.’

Sportieve uitdaging

Elpers gaat regelmatig lopen met zijn echtgenote. ‘We houden van een sportieve uitdaging. Vorig jaar hebben we samen de Marathon van Amsterdam gelopen. Nu trainen we om een marathon onder de 3,30 uur uit te lopen. Fietsen doen we ook vaak samen. Als uitdaging zijn we ooit de Mont Ventoux in één keer op gefietst; daarna legden we de lat hoger en reden we de berg in één dag langs de drie kanten op. Ook de Ronde van Vlaanderen hebben we uitgereden. Daarnaast speel ik soms padel en met de mountainbikevereniging *Zomaar Bike* organiseer ik een keer per jaar een mountainbiketocht in Itterbeek.’

Naar de sneeuw

Elpers woont graag in Dilbeek. ‘Er is een mooi aanbod aan sport en het is er nog groen. Een aandachtspunt zijn wel de voet- en fietspaden. Die kunnen op sommige plaatsen beter worden onderhouden en aangelegd. Ook de weg naar school is onveilig. Uit eten doen we niet zoveel, maar als het kan dan kiezen we voor een goed adresje zoals bijvoorbeeld Sir Kwinten in Lennik. We kijken wel uit en letten op onze voeding.’

Als ze met het gezin op reis gaan, kiezen ze vaak voor een vakantie in de Alpen. ‘In de winter wordt het steeds moeilijker omwille van de sneeuwonzekerheid. We moeten soms al boven de 2.000 meter gaan om sneeuw te vinden. Skiën zal op termijn voor de happy few worden’, vrees ik. ●

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

Meer dan 30.000 personen wachten op een sociale woning

Op de wachtlijsten van de vijf sociale woonmaatschappijen actief in de Vlaamse Rand stonden er begin september in totaal meer dan 30.000 personen. De sector van de sociale huisvesting onderging een stevige herstructurering. Werpt die herstructurering zijn vruchten af?

TEKST Luc Vanheerentals – **FOTO** Filip Claessens

Het totaal aantal personen op de wachtlijsten loopt in Vlaanderen op tot meer dan 200.000. Koploper in de Rand is Woontrots (14.842), gevolgd door Inter-Vilvoordse met 6.738 wachtenden, Woonpunt Zennevallei (6.663), Providentia (circa 6.000), en Het Vlaamse Woonanker (1.986). Het gaat hierbij niet allemaal om personen uit de Vlaamse Rand vermits met uitzondering van Inter-Vilvoordse, dat Machelen en Vilvoorde omvat, het werkingsgebied van de sociale woonmaatschappijen zich tot buiten de Rand uitstrekt. Velen zullen geduld moeten hebben voor ze in een sociale woning kunnen intrekken, want uit een rondvraag bij

de woonmaatschappijen blijkt dat deze 2.123 nieuwe sociale woningen hebben gepland. Woonpunt Zennevallei plant er 1.026 waarvan slechts 533 bijkomende, Providentia heeft er momenteel 436 in ontwerp, Woontrots 928, Het Vlaamse Woonanker 98 en Inter-Vilvoordse 128.

De moeilijke weg naar meer sociale woningen

De woonmaatschappijen stoten bij de realisatie van projecten op diverse problemen. Er is vooreerst het moeizame vergunningentrajec met complexe en logge procedures. Regelmatig is er ook weinig

draagvlak voor de bouw van nieuwe sociale woningen of grotere woonwijken, niet alleen bij omwonenden, maar ook op gemeentelijk of provinciaal niveau. De looptijd van vergunningen wordt regelmatig aanzienlijk verlengd of stilgelegd door beroepsprocedures. Elk nieuw project dat opgezet wordt of elke renovatie is verlieslatend, onder meer omwille van de hoge kostprijs om in de Vlaamse Rand terreinen te verwerven. Inter-Vilvoordse bijvoorbeeld wordt naar eigen zeggen geconfronteerd met een klein werkingsgebied dat weinig mogelijkheden biedt voor nieuwe projecten.

Dat de behandeling van de vergunningsaanvraag hinder ondervindt van beroepsprocedures van omwonenden is ondermeer het geval bij Woontrots. 'De toenemende weerstand vanuit de omgeving als een vergunningsaanvraag wordt ingediend is een van de grootste obstakels. Mensen zijn in theorie wel voorstander van sociale huisvesting, maar niet in hun directe buurt. Steeds vaker worden bezwaren ingediend niet omwille van de inhoud van het project, maar om persoonlijk redenen en met juridische argumenten.' Woontrots merkt op dat lokale besturen en overheden almaar gevoeliger worden voor individuele of buurtgebonden druk. 'Er wordt niet meer gedacht vanuit het algemeen belang, maar vanuit electorale overwegingen. Bestuurlijke beslissingen kunnen bovendien na elke verkiezing veranderen wat op lange termijn voor onzekerheid zorgt.'

Alhoewel Woontrots haar dialoog met lokale besturen als constructief bestempelt, weerklinkt er ook kritiek. 'Gemeenten in ons werkingsgebied zetten vooral in op inbreiding en kernversterking van wijken met een meer landelijk karakter. Hoogbouw is niet of slechts zelden mogelijk. Om een zekere aangroei te bereiken, moeten we daarom een groot aantal projecten opstarten.' Omwille van het feit dat de vastgoedprijzen hier de hoogste zijn van heel Vlaanderen is het meer dan elders niet evident om projectlocaties te vinden die passen binnen de financieringsplafonds voor sociaal wonen. 'Sinds een recente wetswijziging kunnen woonmaatschappijen bovendien veel moeilijker woonuitbreidingsgebieden aansnijden, wat een van de weinige pistes voor betaalbare locaties was. De huurinkomsten – gemiddeld 400 euro per maand – zijn nauwelijks voldoende om de lening af te betalen. Het globale financiële plaatje voor de sector moet beter.' Providentia vult aan dat we in Halle-Vilvoorde ook beperkt worden door het Gewestplan dat slechts twee woonlagen

toelaat. In alle andere gewestplannen in Vlaanderen zijn dit drie woonlagen.

Herstructurering

Hoe hebben de sociale woonmaatschappijen de herstructurering van 2023 verteerd? De bestaande sociale huisvestingsmaatschappijen en sociaal verhuurkantoren zijn sinds dan ondergebracht in woonmaatschappijen waarvan er in elke gemeente nog slechts één actief is. Dit impliceerde een hertekening van de werkingsgebieden en een grootschalige, onderlinge overdracht van woningen. Vijf van deze woonmaatschappijen zijn actief in de Vlaamse Rand: Inter-Vilvoordse (Vilvoorde, Machelen), Woonpunt Zennevallei (met onder meer Beersel, Sint-Pieters-Leeuw, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode en Drogenbos), Providentia (met onder meer Dilbeek, Wemmel, Asse en Merchtem), Het Vlaams Woonanker (met onder meer Grimbergen en Meise) en Woontrots (met onder meer Tervuren, Overijse, Hoeilaart, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Zaventem).

Deze operatie vergt een gigantische overdracht van sociale woningen tussen de verschillende woonmaatschappijen. Hoe ver staat het daarmee? Op 19 juni 2025 voerden Woontrots, Het Vlaams Woonanker en Providentia een aantal overdrachten uit. Woontrots ontving van Het Vlaams Woonanker 600 woningen in Hoeilaart en Wezembeek-Oppem, Providentia kreeg ongeveer 600 woningen en gronden in Dilbeek, Lennik, Liedekerke, Pajottegem en Ternat van het Vlaams Woonanker en het Vlaams Woonanker kreeg er ongeveer 200 van Woontrots in Steenokkerzeel en 800 woningen en gronden in Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos en Meise van Providentia. De operatie is nog niet afgerond. In de loop van 2026 zullen er nog overdrachten gebeuren. Tegen begin 2027 gebeurt een overdracht van circa 900 woningen van Het Vlaams Woonanker naar Woonpunt Zennevallei. Woontrots, Inter-Vilvoordse, Providentia en Het Vlaams Woonanker moeten ten laatste tegen 1 januari 2028 nog patrimonium overdragen aan andere woonmaatschappijen.

Bij Het Vlaams Woonanker is te horen dat de operatie gepaard gaat 'met veel personeelsturnover en notariële en andere kosten rechtstreeks verbonden met de overdrachten', waar niets tegenover staat'. Deze woonmaatschappij heeft momenteel ook nog geen zetel in het nieuwe werkingsgebied. Na 2023 werden er nieuwe wijzigingen aangebracht aan de initiële werkingsgebieden. Zo droeg Providentia in 2025 Linkebeek

over aan Woonpunt Zennevallei en Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos en Meise aan Het Vlaams Woonanker. Voor Providentia komt de hele operatie neer op ongeveer 1.000 woningen minder.

Te vroeg voor conclusies

De antwoorden op de vraag hoe men de operatie tot dusver evalueert lopen uiteen. 'De herstructurering vormt een belangrijke stap om de woonproblematiek beter aan te pakken, maar het is nog te vroeg om definitieve conclusies te trekken', zo klinkt het bij Woontrots. De schaalvergroting – deze maatschappij zag haar aantal woningen verdubbelen en ook het werkingsgebied breidde uit – biedt kansen om efficiënter te werken, het patrimonium strategischer te beheren en meer impact te hebben op de regionale woonmarkt. De complexiteit van het proces mag echter niet worden onderschat. 'De volledige overdracht van het patrimonium moet nog plaatsvinden, sommige processen vragen verfijning en de administratie voor inschrijving en toewijzing is sterk toegenomen zonder dat daar extra middelen tegenover staan. De voordelen zullen daarom pas op langere termijn volledig zichtbaar worden. De hervorming biedt een sterker organisatie-model, maar moet gepaard gaan met voldoende beleidsruimte, politieke steun en structurele middelen.'

Minder positief klinkt het bij Providentia. 'De intentie van deze operatie was schaalvergroting en professionalisering, maar in Halle-Vilvoorde blijven we met evenveel maatschappijen over. Het patrimonium werd herverdeeld en er zijn maatschappijen die fel afslanken. Een voordeel is dat we nabijer zullen kunnen werken, dicht bij de gemeenten en bewoners. Een nadeel is de financiële impact die de herstructurering met zich meebrengt.' Naast Providentia onderging ook Het Vlaams Woonanker (HVW) een afslanking.

'De schaalverkleining is een aanzienlijk nadeel omdat men bepaalde kosten niet in verhouding kan verminderen. Dat het werkingsgebied minder verspreid is over Halle-Vilvoorde biedt voordelen voor de organisatie van de dienstverlening.' Net zoals Providentia wijst ook HVW op het feit dat de herstructurering vooral voor de bewoners een troef is. Zo is hun werkingsgebied minder verspreid, wat voordelen biedt voor de organisatie van de dienstverlening.

Meer sociale woningen

Vlaams minister van Wonen Melissa Depraetere (Vooruit) maakte op 12 september bekend dat de Vlaamse Regering tegen 2042 56.000 extra sociale woningen wil bouwen. 45.000 woningen zullen door middel van een nieuw Bindend Sociaal Objectief (BSO of het minimum aantal sociale woningen waaraan een gemeente moet voldoen) worden verdeeld onder de Vlaamse gemeenten. Gemeenten die weigeren hun deel te doen, mogen zich aan een financiële sanctie verwachten. Geld dat zal gebruikt worden voor de betaling van huurpremies.

Uit de jongste voortgangstoets blijkt dat er in Vlaanderen momenteel 170 gemeenten het BSO-groeipad volgen dat hun in 2008 werd opgelegd. 124 gemeenten doen dat niet, maar leveren wel voldoende inspanningen om de doelstelling te bereiken. 6 gemeenten doen dat niet. In de Vlaamse Rand zijn enkel Vilvoorde en Wezembeek-Oppem volledig in orde. Alle andere gemeenten bevinden zich in de tweede categorie. Er zullen in de toekomst ook extra inspanningen worden gevraagd van de huurders op vlak van taal en activering en voor sociale huurders wordt de huur verhoogd. Voor woonmaatschappijen wordt er extra geld voorzien. Er wordt geen extra geld voorzien. Het blijft bij 6 miljard euro, maar de sociale woningmaatschappijen krijgen goedkopere gesubsidieerde leningen. ●

DE Mehr als 30.000 Menschen warten auf eine Sozialwohnung

Anfang September standen insgesamt mehr als 30.000 Personen auf den Wartelisten der fünf sozialen Wohnungsbaugesellschaften, die im Vlaamse Rand tätig sind. Der Weg zu mehr Sozialwohnungen ist schwierig. Die Wohnungsbaugesellschaften stoßen bei der Realisierung von Projekten auf verschiedene Probleme. Da ist zunächst einmal das mühsame Genehmigungsverfahren mit komplexen und schwerfälligen Abläufen. Häufig gibt es auch wenig Unterstützung für den Bau neuer Sozialwohnungen oder größerer Wohnsiedlungen, nicht nur bei den Anwohnern, sondern auch auf kommunaler oder provinzieller Ebene. Der Sozialwohnungssektor wurde 2023 einer umfassenden Umstrukturierung unterzogen. Diese Maßnahme erfordert unter anderem eine gigantische Übertragung von Sozialwohnungen zwischen den verschiedenen Wohnungsbaugesellschaften. Trägt diese Umstrukturierung Früchte?

© fc

De plannen van de provincie

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant verhoogt deze legislatuur haar investeringen van 28 miljoen euro in 2026 tot een piek van 58,4 miljoen euro in 2028. Tegelijk schrapt ze vanaf 2026 haar belastingen op de jachtverloven, vergunningsplichtige bedrijven en aanplakborden, samen goed voor 1,2 miljoen euro aan inkomsten in 2025. Vanaf 2026 moet de Vlaams-Brabantse inwoner nog enkel de opcentiemen op onroerende voorheffing ophoesten. Die blijven deze legislatuur op hetzelfde niveau. De afschaffing van de andere takken is mogelijk omdat de provincie met een autofinancieringsmarge van 24 miljoen euro per jaar deze legislatuur structureel gezond blijft. Beleidsmatig wil men meer focussen op essentiële kerntaken zoals de ondersteuning van lokale besturen, duurzame ruimtelijke ontwikkeling, milieubeleid, beheer van waterlopen, onderwijs, erfgoed, toerisme, recreatie, mobiliteit, ondernemerschap en innovatie. Zo neemt men in het woonbeleid niet langer taken op waarvoor Vlaanderen bevoegd is en worden bijvoorbeeld renteloze renovatieleningen aan woonmaatschappijen stopgezet.

De provincie wil deze legislatuur 30 miljoen euro investeren in de bouw van openluchtzwembaden en waterspeelplekken in haar domeinen. Over de toekomst van het zwembad in Huizingen is nog niets beslist. Het masterplan voor dit domein, dat in augustus 2026 wordt verwacht, onderzoekt nog welke waterrecreatie er aangewezen is. De provincie investeert er alvast in het open leggen van de Molenbeek, de creatie van een

speellandschap en de renovatie van het kasteel, goed voor jaarlijks circa 1,1 miljoen euro. In samenwerking met het Nationaal Park Brabantse Wouden en de regionale landschappen worden nieuwe natuurverbindingen gerealiseerd. Men wil een trekkersrol opnemen in het kader van de uitbouw van de Brabantse Wouden en voorziet hiervoor jaarlijks 300.000 euro.

De uitbouw van een veilig en kwaliteitsvol fietspadennetwerk blijft een topprioriteit. De provincie wil tegen 2040 alle fietssnelwegen klaar hebben. Deze legislatuur wordt er jaarlijks 11,5 miljoen euro geïnvesteerd waarvan de helft gerecupereerd wordt via Vlaamse subsidies. Voor het FietsGEN door en rond Brussel sloot de provincie een overeenkomst met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om alle lijnen van het netwerk te realiseren. Afhankelijk van het project neemt de provincie de regisseursrol op zich met subsidies en/of de rol van bouwheer.

Ook het Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding in Relegem blijft een belangrijk aandachtspunt. Men wil er meer inzetten op infrastructuur en didactische middelen die beter aangepast zijn aan toekomstige uitdagingen, een groter aantal opleidingsuren en een decentralisatie van de opleidingen. De provincie blijft tot slot inzetten op het bevorderen van het Nederlands, in samenwerking met lokale besturen of partners. Het bestaande NT2 aanbod, het OKAN-netwerk en de creatie van oefenkansen op maat wordt verder ondersteund. - LVH

Foto via Leni Ark

De energie van elektronische pulsen

MEISE/STROMBEEK-BEVER De electropopband Leni Ark bracht zonet een eerste EP *Generator* uit en stelt die op 15 november voor in Club S in Cultuurcentrum Strombeek. 'Generator is mijn allereerste EP, maar ook zoveel meer dan dat', vertelt frontvrouw Karlien Aelvoet uit Meise. 'Het is het resultaat van een intense persoonlijke transformatie, een sprong naar resoluut kiezen voor mezelf én voor mijn passie. De titel *Generator* verwijst naar het human design-type 'generator'; iemand die energie uitstraalt wanneer hij doet wat hij écht graag doet. Die energie is voelbaar doorheen de hele EP: een mix van elektronische pulsen, duistere synths, dromerige lagen en beklijvende vocalen. Electropop noir, geïnspireerd door de jaren 80, met een hedendaagse twist.' - TD

© www.leniark.com

⬆

Minder Brusselaars kochten een pand in de Rand

VLAAMSE RAND De nieuwe Vastgoedbarometer van notarisfederatie Fednot bevat gegevens over het vastgoedkoopgedrag van Brusselaars. Het percentage van de hoofdstedelingen die een huis of appartement kochten in de Rand verminderd. In 2024 deed 17,1% een aankoop, tegenover 19,3% in 2019. De Rand wordt in dit onderzoek omschreven als de 6 faciliteitengemeenten, 14 Vlaamse randgemeenten (met inbegrip van Halle) en 7 Waalse gemeenten.

Wat huizen betreft kocht in 2024 29,7% in de Rand. De keuze viel vooral op de Vlaamse randgemeenten (19,3%). Het percentage dat een appartement in de Rand kocht, bleef in 2024 beperkt tot 5,4%. In sommige randgemeenten werden vorig jaar meer dan de helft van de panden opgekocht door Brusselaars. Koplopers waren Drogenbos (69,4%), Linkebeek (64,4%), Kraainem (56,9%) en Wezembeek-Oppem (52,7%).

Brusselaars die iets kochten in de Vlaamse randgemeenten betaalden in 2024 gemiddeld 434.773 euro, wat minder is dan hetgeen niet-Brusselaars betaalden (447.753 euro). In faciliteitengemeenten was het verschil groter. Brusselaars betaalden er 589.167 euro, terwijl anderen 638.980 euro afdoekten. De gemiddelde leeftijd van de Brusselse koper in de Rand steeg in de periode 2019-2024 van 37 tot 39 jaar voor een huis en van 38 naar 39 jaar voor een appartement.

Het percentage randbewoners dat een vastgoed kocht in Brussel verminderde in de periode 2019-2024 van 12 tot 10,4%. Het zijn vooral inwoners uit faciliteitengemeenten die naar Brussel trekken. 24,6% van alle huisaankopen door inwoners uit deze gemeenten situeerde zich in 2024 in Brussel (28% in 2019). Voor appartementen was dat 45,9% (58,6% in 2019). - LVH

Peters en meters van de palen en de borden

VLAAMS-BRABANT De provincie

Vlaams-Brabant kan rekenen op meer dan 700 'peters' en 'meters' die zich ontfermen over de palen en bordjes van de bewegwijzerde wandel- en fietswegen in onze provincie. 'Om onze route-infrastructuur in goede staat te houden, zijn regelmatige controles en herstellingen nodig', legt gedeputeerde voor Toerisme Tom Dehaene (cd&v) uit. 'Vrijwilligers worden peter of meter van één of meerdere trajecten waarvan ze een aantal keer per jaar de palen en borden gaan inspecteren. Ontbrekende, beschadigde of vuile bordjes worden opgemerkt en doorgegeven aan het routemeldpunt van VISIT Vlaams-Brabant. De medewerkers van het routemeldpunt geven de meldingen op hun beurt door aan de onderhoudsploegen van twee maatwerkbédrijven, die op pad gaan en de nodige herstellingen uitvoeren op het terrein.' Vorig jaar kreeg VISIT Vlaams-Brabant zo meer dan 2.400 meldingen. 'Onze vrijwilligers zijn onmisbaar om onze routes in topconditie te houden.' - TD

⬆

© fc

- De federale gerechtelijke politie Halle-Vilvoorde arresteerde in **Sint-Pieters-Leeuw** drie leden van eenzelfde gezin wegens fraude bij het behalen van hun theoretisch rijbewijs.
- Doordat de werkloosheidsuitkering vanaf volgend jaar in de tijd wordt beperkt, verwacht de stad **Vilvoorde** dat zo'n 350 inwoners bij het OCMW zullen aankloppen voor een leefloon.
- De provincie Vlaams-Brabant investeert 1.455.126 euro in de aanleg van een ontbrekend stuk fietssnelweg F212 in de Goede Luchtwijk in **Asse**.
- Vlaanderen is met 39% van de aandelen nu officieel de grootste aandeelhouder van Brussels Airport in **Zaventem**. Kostprijs: 2,77 miljard euro voor het aandelenpakket van een Canadees pensioenfonds.
- Op de Vlaamse wegen zullen er de komende jaren 155 extra kruispunten worden uitgerust met slimme verkeerslichten; veertig daarvan in Vlaams-Brabant.
- De politiezone **Asse, Merchtem, Opwijk, Wemmel** (AMOW) zet 22 nieuwe inspecteurs in en gaat een derde permanente interventieploeg oprichten.
- De voormalige Makro-site in **Machelen** zal in afwachting van een definitieve herontwikkeling een tijdelijke invulling krijgen met onder andere een Hubo, Delhaize, Solucious en Colruyt Professionals. Ook de McDonald's en het tankstation blijven behouden. Er komen zo'n 150 banen bij.
- De Texaanse olieproducent ExxonMobil schrappt 202 banen in het hoofdkantoor in **Machelen**.

⬆

- Minder dan een jaar na de gemeenteraadsverkiezingen maakte Willy Segers (N-VA) uit **Dilbeek** bekend dat hij zijn burgemeesterssjerp afstaat aan partijgenoot Stijn Quaghebeur.
- **Dilbeek** wil de beschermde watermolen van Sint-Gertrudis-Pede bekender maken bij het grote publiek.
- **Zaventem** heeft, met de steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid, erosiebestrijdingswerken uitgevoerd aan de Tramlaan in **Sterrebeek**.
- De jobbeurs die de interlokale vereniging van **Dilbeek**, **Asse** en **Wemmel** (ILV DAW), samen met VDAB en Haviland in Asse organiseerde, lokte meer dan 460 werkzoekenden.
- Van 18 tot 24 december 2025 vindt De Warmste Week plaats met ook in onze regio tal van acties voor het goede doel rond het thema onzichtbaar ziek zijn. Wie een UiTPAS Druivenstreek heeft, zal zijn punten kunnen omruilen tegen filmtickets voor kansarme jongeren.
- De vroegere zwembadsite aan de Brouwerijstraat in **Linkebeek** wordt nog altijd een park, al zal dat wegens de hoge kostprijs in afgeslankte vorm zijn.
- Aan de VRT-mast in **Sint-Pieters-Leeuw** zullen in de toekomst 26 nieuwe essen worden aangeplant ter vervanging van de huidige populieren die door hun slechte staat een risico vormen voor de veiligheid.
- In **Grimbergen** is er voor het eerst de zeer giftige doornappel aangetroffen. De plant wordt zo snel mogelijk verwijderd.
- De Lievenherebeek stroomt sinds kort opnieuw bovengronds in de Plantentuin van **Meise**.
- Twee maanden na de sluiting omwille van een kakkerlakkenplaag gooit welzijnscampus Nieuwenbos in **Dilbeek** de deuren weer open. Een gespecialiseerde firma heeft de plaag bestreden.
- David Hubert (37) uit **Asse** is de nieuwe trainer van voetbalclub Union Sint-Gillis.

De kracht van het persoonlijke

MEISE/VILVOORDE Bonnet Sumo, rapper uit Meise en Vilvoorde, is helemaal terug met een clubtour, die meteen ook een nieuwe EP aankondigt. 'Ik ben volwassen geworden, ook in mijn muziek. Het is de bedoeling om geen tijd meer te verliezen en er weer echt helemaal voor te gaan.' Aan het woord is David Kawende, alias Bonnet Sumo, die zich met liefst vier concerten in november (Ancienne Belgique Brussel, CC Bolwerk Vilvoorde, Nijdrop Opwijk en zaal Rumba Leuven) weer helemaal wil smijten. De zanger uit Meise, die een groot deel van zijn tienerjaren in Vilvoorde doorbracht, pikt de draad weer op nadat hij de tijd nam om een gezin te stichten.

'Eind vorig jaar besloot ik om terug het podium op te stappen,' zegt Bonnet Sumo, die in 2018 debuteerde met de EP Broke Niggas. 'De AB reageerde snel, en dus hebben we meteen werk gemaakt van een kleine tour. Ondertussen ben ik ook de laatste hand aan het leggen aan een nieuwe EP met zes tracks die normaal gezien nog dit najaar uitkomt.' Dat nieuwe werk zal behoorlijk persoonlijk zijn. Want al rekent Bonnet Sumo grootheden als Jay-Z, Mase, The Notorious B.I.G. en Foxy Brown tot zijn grote voorbeelden, hij put meestal uit zijn persoonlijke ervaringen wanneer hij zijn teksten schrijft.

En in die persoonlijke sfeer is de laatste jaren wel wat gebeurd sinds zijn vliegende start die hem ondermeer plaatsjes in de

foto via Bonnet Sumo

line-up van Couleur Cafe en Humo's Rock Rally opleverden. 'Couleur Café is de eerste keer niet doorgegaan omdat covid alles stillegde, en in 2021 is mijn Instagram-account gehackt waardoor ik plots heel wat volgers kwijt was. Ik heb contact gehouden met het publiek dankzij een hele reeks freestyles optredens, maar toen ik begin 2023 mijn eerste van twee dochters kreeg, ben ik me honderd procent gaan focussen op mijn gezin, dat altijd op de eerste plaats zal komen.'

Daarna is Bonnet Sumo terug singles beginnen *droppen*, vond hij met Nick Foli, ook uit Meise, een nieuwe regisseur voor zijn videoclips, en lanceerde hij zijn eigen label Premier Records. Een belangrijke single was *Lights Up*, waarin Bonnet Sumo focust op het oorlogsgeweld in Congo, waar zijn vader vandaan komt. Van februari dateert zijn recentste single *Smile*. De shows in ondermeer hometown Vilvoorde vormen de link tussen het recente verleden en de toekomst. 'We warmen op met een korte deejay-set en daarna breng ik een hele reeks van mijn recentste singles, samen met een viertal nieuwe nummers van de EP die op komst is.' - MB

Op 9/11 Ancienne Belgique (Brussel), 16/11 Rumba (Leuven), 23/11 CC Het Bolwerk (Vilvoorde) en 28/11 JH Nijdrop (Opwijk). Meer via @bonnet.sumo

Woordenboekje helpt met Nederlands

ZENNEVALLEI Sociale woonmaatschappij Woonpunt Zennevallei lanceert met de steun van vzw 'de Rand' en Vlaams minister voor de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) een woordenboekje Nederlands. Het boekje bevat eenvoudige foto's en kernwoorden om huurders en medewerkers te ondersteunen in gesprekken over wonen, techniek, poetsen of afspraken. 'Als verhuurder zetten we in op een goede relatie met onze huurders', zegt Hugo Vandaele, voorzitter van de Raad van Bestuur. 'Die relatie kan alleen tot stand komen via de meest evidente gemeenschappelijke taal, en dat is het Nederlands.' De woonmaatschappij heeft ook een taalpromotiekader uitgewerkt. Concreet houdt dat in dat de dienstverlening uitsluitend in het Nederlands gebeurt. Uitzonderingen zijn er enkel voor wie in een faciliteitengemeente woont. - TD

‘Lego is een deel van mezelf’

Robbe Verlinden (18) woont met zijn jongere zus en zijn ouders in Grimbergen. Hij studeert Elektromechanica aan de Thomas More Hogeschool en zijn hobby's zijn vliegtuigspotten, tuinieren en LEGO. Met zijn bedrijf RV Brick Rental, dat LEGO-bouwdozen verhuurt, profileert hij zich als jonge ondernemer.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Wat kan jij dat veel andere mensen niet kunnen?
‘Iedereen heeft zijn eigen unieke talenten en eigenschappen en ik stoef niet graag over mezelf, maar ik ben toch fier dat ik handig ben. Een paar jaar geleden heb ik helemaal zelf onze thermostaat vervangen, iets waar ik nog steeds trots op ben. Daarnaast run ik mijn eigen kleine zaak, wat niet vanzelfsprekend is.’

Wanneer ervaar je echte geluksmomenten?

‘Die zitten in de kleine dingen, zoals wanneer er tijdens een fietstochtje plots wilde konijntjes meelopen, of wanneer ik een nieuwe LEGO-set kan kopen. Maar ook wanneer ik iets kan doen samen met mijn vrienden of familie. Familie en vrienden zijn mijn kostbaarste bezit.’

Hoe breng je het liefst een vrije zondag door?

‘Op een vrije dag spreek ik graag af om met mijn vrienden eentje te gaan drinken. Of ik ga met een vriend – gewapend met de camera – naar Zaventem om vliegtuigen te spotten en op beeld vast te leggen. Dat is de moeite, zeker wanneer er speciale vliegtuigen langskomen zoals het Kuifje-vliegtuig of het Tomorrowland-vliegtuig.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘LEGO is voor mij veel meer dan zomaar

een hobby. Het combineert ontspanning, uitdaging en creativiteit. Tijdens het bouwen kan ik mijn hoofd helemaal leegmaken en iets moois creëren waar ik trots op kan zijn. Het geeft mij plezier en motiveert me om nieuwe dingen uit te proberen. LEGO is een deel van wie ik ben. Daarom zou ik het nooit kunnen missen.’

Wat is het meest speciale dat je persoonlijk al hebt meegemaakt?

‘Het moment dat mijn tante mij vroeg of ik peter wou worden van haar dochter. Een speciale ervaring waar ik nog altijd trots op ben.’

Wat wil je later worden?

‘Ik zou graag een job doen waarbij ik vooral met mijn handen kan werken. Een kantoorbaan is niets voor mij. Ik heb beweging nodig en ik ben ook niet vies van zwaar en veel werk; anders begin ik mij toch maar te vervelen. Daarom heb ik gekozen voor de studie elektromechanica om later iets met elektriciteit te doen, of met machines of grote kranen te werken.’

Waar wil je graag eens op vakantie en waarom?

‘Ik ben niet iemand die vaak op vakantie gaat. Meestal trekken we naar de kust; dat vind ik al prachtig op zich. Soms denk ik: Wat kan een ander land ons bieden dat we hier niet hebben? Ook Grimbergen is een mooie gemeente met natuur, gezelligheid,

mijn familie en vrienden. Dat is voor mij meer waard dan een verre bestemming.’

Doe eens een toekomstvoorspelling.

‘Voor mijzelf zie ik de klassieke droom van een huisje, tuintje, kindje en een goede vriendin, die ik hopelijk weldra ga tegenkomen. Of ook een gezonde toekomst voor mij en iedereen rondom mij.’

Welk eten, drank of gerecht wordt onderschat?

‘Alles wat mijn meter klaarmaakt, vind ik verrukkelijk. Zij maakt de beste rode kool, appelmoes en worteltjes met erwten. Een gerecht dat wordt onderschat, is witloof met balletjes. Veel mensen eten niet graag witloof, maar ik vind het een van onze kroonjuwelen. In de winter eet ik niets liever dan vers grondwitloof recht van bij de boer, bereid door mijn meter.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Ik wandel graag in het Lintbos in Grimbergen, op nog geen kilometer van mijn thuis. Daar kan je de wind door de bladeren horen ritselen, de vogels horen fluiten, en met wat geluk zie je er zelfs een hertje. Ook de vijvers aan de Tommenmolen behoren tot mijn favoriete plekken. Er staat een bankje tussen de bomen. Weg van het drukke verkeer, met uitzicht over het water en de reigers op de oever. ●

‘Ik zoek altijd naar verbinding’

Wie Margot Cloet ontmoet, valt meteen haar energie op. ‘Resultaatgericht’, noemt ze zichzelf. Een doener. Maar achter die daadkracht schuilt vooral iemand die verbinding zoekt met mensen in kwetsbare situaties, met collega’s in de zorg, met burens in Strombeek-Bever.

TEKST Anne Peeters – FOTO Filip Claessens

Als kind zat Cloet graag in de toneelgroep. Ze droomde zelfs van Studio Herman Teirlinck. ‘Ik hou van taal en woordkunst. Goed communiceren maakt je sterk’, zegt ze. Toch koos ze voor pedagogie. ‘Het was een brede richting. En je leert er met groepen werken. Dat heeft mij altijd aangetrokken.’ Het begin van haar loopbaan lag in de jeugdzorg. Kort in het onderwijs – ‘te veel binnen de lijntjes kleuren voor mij’ – en daarna bij gezinnen en kinderen in moeilijke omstandigheden. ‘Daar heb ik het meeste geleerd. Hoe vroeg ongelijkheid begint, hoeveel sommige kinderen al heel vroeg moeten dragen.’

Minor-Ndako

Die ervaring mondde uit in een eigen initiatief: Minor-Ndako, een opvangcentrum in Brussel en de Rand voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, waarvan ze op haar 24e medeoprichter en directeur werd. ‘Ik heb honderden jongeren gezien. Kindsoldaten, slachtoffers van mensenhandel, jongeren die helemaal alleen naar hier

kwamen. Dat vormt je. Je leert nederigheid, maar ook hoe belangrijk het is dat er iemand naast hen staat.’

Sommige ontmoetingen lieten diepe sporen na. Eén meisje raakte haar zo dat Cloet en haar partner haar opnamen in hun gezin als pleegdochter, na de geboorte van hun jongste. De kinderen groeiden samen op. ‘Ik keek in haar ogen en ik kon haar niet alleen laten staan. Het was niet altijd gemakkelijk, maar vandaag is ze verpleegkundige in een woonzorgcentrum. Ik ben ongelooflijk trots op haar. Het had helemaal anders kunnen lopen. Ze is het levende bewijs dat een kans soms het verschil maakt voor een heel leven.’

Doener in de zorg

Vandaag leidt ze Zorgnet-Icuro, de koepel van zorgorganisaties. Tijdens de coronacrisis werd ze een bekende stem. ‘Plots zat ik mee in de loopgraven. Elke dag leek het oorlog om de zorg overeind te houden. Het was niet mijn bedoeling om een bekende kop te worden, het ging er mij vooral om al die

mensen in de zorg die het ongelooflijk zwaar hadden en in de moeilijkste omstandigheden bléven gaan, een stem te geven.’ De reacties – positief en negatief – waren massaal. ‘Dat heeft mijn leven veranderd.’ Toch is ze geen machtsvrouw, maar een verbinder. ‘Ik zoek geen macht, maar gezag. Gezagsdrager zegt het voor mij helemaal: samen dragen, samen dingen doen, geeft me voldoening.’

Meisje van de Rand

Cloet werd geboren in Etterbeek, groeide op in Grimbergen en woont nu in Strombeek-Bever. ‘Ik zie hier de kloof tussen wie het goed heeft en wie niet. Daarom vind ik buurtinitiatieven zo belangrijk. Of het nu gaat om een barbecue in Den Diepen

“Ik zie de Rand als een spiegel van de toekomst. De diversiteit, de hoge woonprijzen, de kwetsbare gezinnen,... Wat we hier ervaren, zal zich als een vlek verder verspreiden over Vlaanderen.”

Boomgaard – een sociaal en duurzame bio-boerderij, hoevewinkel en maatwerkplaats – of StromBeach, ik help graag mee. Het voelt niet als werken, maar als leven.’

‘Ik zie de Rand als een spiegel van de toekomst. De diversiteit, de hoge woonprijzen, de kwetsbare gezinnen,... Wat we hier ervaren, zal zich als een vlek verder verspreiden over Vlaanderen. Dat maakt het soms moeilijk, maar het biedt ook kansen. Als we er goed mee omgaan, is het een rijkdom.’

Bezorgd om de zorg

Naast enthousiasme klinkt er ook bezorgdheid. Cloet kijkt vooruit, naar de vergrijzing die Vlaanderen te wachten staat. ‘We gaan het niet kunnen bolwerken als we alles bij het oude laten. Er zijn niet genoeg handen om alle zorg aan huis te brengen en tegelijkertijd

EN ‘In the near future, we will need more collectivity’

Alongside enthusiasm, there is also concern. Margot Cloet looks ahead to the aging population that Flanders is facing. ‘We won’t be able to cope if we leave everything as it is. There aren’t enough hands to provide all home care, and at the same time, local shops and bus connections are disappearing... We all need to think carefully about how we want to organize our society in the future. I am sometimes shocked by how little attention politicians are paying to this. If we don’t start thinking about new models of society now, care risks to become something only accessible for those who can afford it. We must absolutely avoid that. I call for more collectivity.’

verdwijnen de buurtwinkeltjes, busverbindingen,... We moeten met z'n allen goed nadenken over hoe we onze maatschappij in de toekomst willen organiseren. Verschillende autootje's met thuisverpleegkundigen die 's morgens en 's avonds langskomen; dat is niet meer haalbaar. Zorg is geen eiland maar hangt samen met mobiliteit, huisvesting, ruimtelijke ordening. Ik schrik er soms van hoe weinig de politiek daarmee bezig is. Als we nu niet nadenken over nieuwe samenlevingsmodellen dreigt de zorg te verworden tot iets voor wie het kan betalen. Dat moeten we absoluut vermijden.'

Ze pleit voor meer collectiviteit. 'Je hebt geen verpleegkundige nodig om 's avonds steunkousen uit te trekken. Wij zijn te veel in hokjes gaan leven. Terwijl zorg iets is dat iedereen raakt, of je nu kinderen opvangt, een buur helpt of een oudere ondersteunt. We zullen met zijn allen meer voor elkaar moeten zorgen. Dat kan de samenleving ook verzachten, want die is wel heel hard geworden.'

Ook de beeldvorming baart haar zorgen. 'Woonzorgcentra worden vaak afgeschilderd als de terminus, maar dat klopt niet. Meer dan 90% van de ouderen woont nog thuis. Wie in een WZC verblijft, is vaak zwaar hulpbehoevend. Ik zie dagelijks hoe directies en alle medewerkers het beste van zichzelf geven. Dat mag ook wel eens gezegd worden.'

Geen gebakken lucht

Cloet solliciteerde in 2017 bij Zorgnet-Icuro. Ze 'rolde' naar eigen zeggen in het beleid vanuit Minor-Ndako, eerst als adviseur bij Jos Chabert voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie, dan als raadgever-woordvoerder bij Steven Vanackere toen die Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, daarna adjunct-kabinetschef bij zijn opvolgers Veerle Heeren en Jo Vandeuren. Hulpverlener of beleidsmaker? Welke rol past het best bij haar? Een incident in Minor-Ndako maakte voor haar duidelijk dat ze het meeste verschil kon maken door voor het beleid te kiezen. 'Een Afghaanse jongen kwam mijn bureau binnen, overgoot zich met benzine

en stak zichzelf in brand. Dat heeft me heel diep geraakt. Ik zag zijn trauma, ik begreep zijn boosheid. Dat heeft me de *drive* gegeven, de sterke motivatie om vanuit het beleid verandering te kunnen realiseren.'

Hoe ziet ze haar eigen toekomst? 'Ik wil vooral blijven meewerken aan een zorgsysteem dat menselijk en betaalbaar blijft. Elke dag is anders, dat maakt dit werk zo boeiend. Ik zou persoonlijk niet gelukkig worden van een job met veel routine, die elke dag hetzelfde is. Dan volgt de vraag of iemand met haar profiel dan toch niet de stap naar de politiek zou moeten zetten om dat nieuwe beleid vorm te geven in wetten en decreten? 'Ik heb daar wel eens over nagedacht, maar ik ambieer dat niet. Ik zeg nooit nooit, maar nu ben ik tevreden waar ik zit. Bij Zorgnet-Icuro doen we niet aan politiek, maar we proberen wel invloed uit te oefenen waar het nodig is, altijd op basis van inhoud. Dat vind ik belangrijker dan gebakken lucht. Vanuit het veld aangeven wat er nodig is, dat is mijn manier om iets te veranderen.'

Veel energie

Voor Cloet loopt er geen strikte scheiding tussen werk en privé. 'Ik probeer altijd verbinding te zoeken. Hier in de buurt, maar ook in mijn werk. Dat loopt in elkaar over.' Cloet is niet op zoek naar een rustig leventje. 'Ik heb veel energie en wil die gebruiken om dingen te doen. Natuurlijk lees ik graag eens een boek, op vakantie maak ik graag lange fietstochten met mijn partner, ik feest graag, maar de voldoening zit toch echt in samen iets realiseren.'

Misschien is dat de rode draad in haar leven; niet berusten maar in actie komen. 'In plaats van binnen te zitten en te klagen, denk ik: *komaan, we gaan er iets van maken!* Het is niet elke dag feest, maar die instelling helpt wel.'

Een meisje van de Rand, een vrouw in Brussel, een stem voor de zorg. En een koessterende moeder die zag hoe een kwetsbaar meisje kon uitgroeien tot een zorgverlener. Voor Cloet is dat de essentie: kansen geven, verbinding zoeken en samen verder gaan. ●

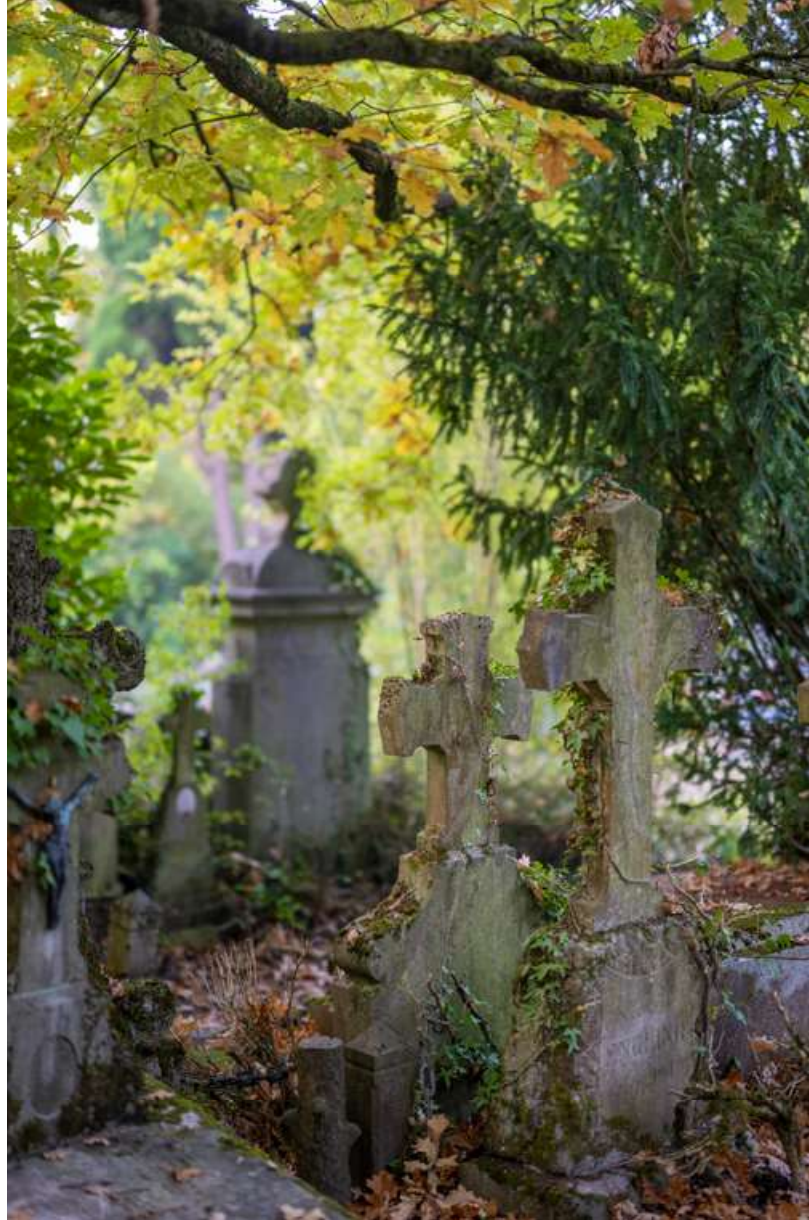
Ⓜ **NAAM** Margot Cloet – **WOONPLAATS** Strombeek-Bever – **BEROEP** gedelegeerd bestuurder Zorgnet-Icuro

Van de doden niets dan goed

Een kerkhof in onze reeks *Sterren van de natuur*? Jawel. Steeds meer is onze begraafencultuur aan verandering toe. Waar je vroeger alleen maar saaie, stenen graven tussen kortgeknipt gazon zag, komt er steeds meer ruimte vrij om meer natuurlijke kerkhoven aan te leggen of om onze overledenen te begraven in een bos of een andere groene plek. En dat levert bijzondere plaatsen op, zoals het oude kerkhof aan de Dieweg in Ukkel.

TEKST Herman Dierickx – FOTO Filip Claessens

Wat die natuurlijke begraafplaatsen betreft spant Engeland ongetwijfeld de Europese kroon. Het is ongelooflijk wat je daar terugvindt aan natuurlijke begraafplaatsen, een mens zou er zo een teraardebestelling willen reserveren.

Je zou denken: eens een saaie stenen begraafplaats altijd een saaie stenen begraafplaats, maar dat klopt niet. Om dat met eigen ogen te bekijken, zak je best af naar het oude, al lang uit gebruik genomen kerkhof aan de Dieweg 95 in Ukkel. Tussen 1867, toen een zware cholera-epidemie woedde, en 1927 kregen daar meer dan 53.000 mensen hun laatste rustplaats. Later kregen er ook nog slechts twee bekende doden hun laatste rustplaats, onder wie striptekenaar Hergé in 1983. Jammer dat diens graf helemaal niet spoort met de stijl van de omgeving, maar *passons*.

Belevenis

Hoe dan ook: een bezoek aan dit drie hectare grote kerkhof is een belevenis. Zoveel vervallen zerken heb je gegarandeerd nog nooit samen gezien. Je komt er alle denkbare stijlen tegen, en het Joodse kerkhof vormt

een bijzondere entiteit die een heel aparte sfeer uitstraalt.

Een goede raad: neem je tijd om alle wandelgangen van het dambordpatroon te doorkruisen, want je vindt overal wel iets speciaals of kenmerkends. Bedenk dat de zerken intussen zo ver zijn verweerd dat ze dienst doen als vervanger van oude rotsformaties. Dat kan je goed zien aan de begroeiing en aan de aanwezige insecten en andere ongewervelden.

Verwilderde natuur

Tijdens ons bezoek omstreeks half september was er grote bedrijvigheid van wilde bijen, zweefvliegen en vlinders. Er stonden nog heel wat planten in bloei, terwijl de vele klimopsoorten er net waren aan begonnen. Putje werkweek was het er kalm, maar een wandelaar wist te vertellen dat er op mooie weekends heel wat begankenis is. Veel grafonderhoud komt er niet meer aan te pas, maar als stil wandelgebied zal dit stadsgroen je zeker bekoren. Met extra aandacht voor de verwilderde natuur heb je nog een bijkomende troef om hier elk seizoen eens te passeren.

Dit kerkhof toont met verve hoe je een intens versteend gebied kan laten evolueren naar een speciale, groene oase waar veel soorten hun weg vinden. De soortenrijkdom gaat dan wel achteruit, maar er valt nog zoveel te zien. De redenen van die achteruitgang kan je zo waarnemen: achterstallig beheer bevoordeelt de ruigtesoorten zoals guldenroede en klimop, en die verdringen de al of niet frêle fijnproevers als echt duizendguldenkruid en rapunzelklokje. Dat proces heeft een weerslag op de aanwezigheid van insecten, want die zien hun voedsel- en waardplantaanbod verschrompelen. Dat is dan in het voordeel van de soorten die met alle soorten bloemen tevreden zijn; zeg maar de generalisten.

Verrassende bezoekers

Als je de soortenlijsten van pakweg dertig jaar geleden vergelijkt met die van vandaag blijft nog minder dan de helft over. Een meer gericht beheer is intussen aan de orde, wat een nieuwe soortenvermeerdering in de hand moet werken. De gemeenschappelijke inspanningen van de gemeente Ukkel en Leefmilieu Brussel werpen traag maar

Architect staats-hervorming

De vergelijking met een loodgieter dankte hij aan zijn uitspraak 'we lossen de problemen op als ze zich voordoen'. Maar Jean-Luc Dehaene was ook een visionair leider, een sterke onderhandelaar, een meester-tacticus als het op compromissen aankwam en – vooral – zowat de belangrijkste architect van onze staatshervorming.

TEKST Luc Vander Elst –

FOTO Dehaene (2000), Vilvoorde door Stephan Vanfleteren

Jean-Luc Dehaene werd geboren op 7 augustus 1940 in Montpellier. Vader Albert was psychiater en moeder Andrée Verstraete huisvrouw. Zoon Tom Dehaene: 'Mijn grootouders waren op de vlucht voor de oorlog. Zo komt het dat hun oudste zoon in Frankrijk is geboren.' Vrij snel na de geboorte van Jean-Luc keerde het gezin terug naar Brugge, waar Dehaene als oudste van het gezin het grootste deel van zijn jeugd doorbracht, samen met zijn twee zussen en vier broers.

'Toen hij 21 was, overleed zijn vader. Mijn grootmoeder stond er plots alleen voor met zeven kinderen. Dat was een moeilijke periode. Mijn vader begon in Brussel te werken en verhuisde in 1965 naar Molenbeek. Daar trouwde hij met mijn moeder, Celie Verbeke. Later verhuisden ze naar Koningslo. In 2012 kochten ze een appartement in Vilvoorde. Thuis was mijn vader een zeer joviale man. Hij hechtte veel belang aan menselijke en sociale contacten en had met veel mensen een zeer goede band.'

Jean-Luc Dehaene studeerde rechten en economie aan de universiteit van Namen en Leuven. Van 1963 tot 1967 werd hij verbondssecretaris bij de scouts. 'Later was via de studiedienst van het ACW de brug naar de politiek snel gemaakt. Eerste werkte hij op kabinetten. Als inwijkeling nam hij in 1970 in Vilvoorde deel aan de gemeenteraadsverkiezingen; hij haalde amper 172 stemmen. Vele jaren later werd hij toch burgemeester van Vilvoorde. Ondertussen had hij veel water-tjes doorzwommen.'

Zes staatshervormingen

Dehaene werd van 1981 tot 1988 minister

van Sociale Zaken en van 1988 tot 1992 vicepremier en minister van Verkeerswezen. Telkens kreeg hij ook de bevoegdheid Institutionele hervormingen. In 1987 viel de regering over de kwestie-Voeren. Na de verkiezingen doorbrak Dehaene de politieke impasse met een akkoord over een nieuwe staatshervorming. Van 1992 tot 1999 was hij premier. Hij kende zijn dossiers als geen ander en was een begenadigd netwerker. Als verzoener kon hij partijen tot verregaande compromissen verleiden. In september 1992 volgde het Sint-Michielsakkoord, de vierde staatshervorming, die van België een echte federale staat maakte.

Tom Dehaene: 'Mijn vader heeft meege-schreven aan zes staatshervormingen waarbij telkens extra bevoegdheden en budgetten naar Vlaanderen werden overgeheveld.' Het Sint-Michielsakkoord hevelde bevoegdheden als onderwijs, openbare werken, ruimtelijke ordening en leefmilieu grotendeels over naar de regionale parlementen, die voortaan rechtstreeks werden verkozen.

Het zit in de familie

Een streng begrotingsbeleid zorgde ervoor dat België kon toetreden tot de eurozone. Met de Agusta-affaire, de zaak-Dutroux en de dioxinecrisis werden de regeringen-Dehaene niet van onheil gespaard. Van 2001 tot 2007 was Dehaene burgemeester van Vilvoorde en van 2004 tot aan zijn dood Europees parlamentslid. Met Celie had hij vier kinderen, die allemaal ooit in de politiek terechtkwamen.

Tom: 'Mijn broer en zussen zijn verkozen geweest in de gemeenteraden van Merchtem, Vilvoorde en Grimbergen. Als gedeputeerde ben ik de enige die politiek nog actief is. Maar als mijn vader in de Champions League speelde, dan speel ik in provinciale. Zeker als premier heeft hij moeilijke beslissingen genomen waar we vandaag nog altijd de vruchten van plukken. De spanningen die hij daarvoor leverde, mag je niet onderschatten.'

Jean-Luc Dehaene was eredoctor aan de KU Leuven en aan de UCL en Minister van Staat. Op 15 mei 2014 overleed de fervente Club Bruggesupporter en verzamelaar van hanen, maar vooral een van de grootste monumenten van de Belgische politiek in Quimper. ●

gestaag hun vruchten af. Hierbij noemen we enkele voorbeelden van aanwezige soorten die je er niet zou verwachten. Hou er wel rekening mee dat die gezien zijn in september 2025. Op andere momenten van het jaar zijn ze er misschien niet meer of fleuren andere soorten de plek op.

Twee soorten die je zeker het jaar rond ziet, of minstens hun sporen, zijn de vos en de torenvalk. Vind je een hol van de eerste? En zie je de tweede bidden boven de Joodse begraafplaats, of gewoon overvliegen? Daar vloog trouwens ook een icarusblauwtje, een van onze dappere dagvlinders die in 2025 een goed jaar kende. Een andere soort die het veel beter deed dan in voorgaande jaren was de klimop (zijde)bij. De wijfjes halen stuifmeel van deze wintergroene struik om aan hun larven te voeden, en de mannetjes vlogen volop rond de nesten waar de wijfjes hun eerste vlucht maakten. Wat een schouwspel! Ook de blauwe glazenmaker, een grote libellensoort, was de hele tijd op jacht in de halfschaduw van het kerkhof.

Opgelet: we moeten vermelden dat het verboden is om foto's te maken. Dat wordt duidelijk kenbaar gemaakt aan de ingang van het kerkhof. De reden hiervoor is niet echt duidelijk, maar als iemand van het personeel je ziet fotograferen, mag je een uitbrander verwachten. ●

Kerkhof Dieweg ★★★★★

Troeven

- Een onvoorstelbare mix van grafstijlen
- Veel verrassende, verwilderde natuur van een rotsachtig milieu; elk seizoen heeft zijn specialiteiten
- Rust en stilte
- Makkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer

Blijf met open geest naar de wereld kijken

Welkom. Als wij dat woord nu eens wat vaker zouden gebruiken. Zodat wij de ander het gevoel geven deuren te openen in plaats van te sluiten? Het is een van de inzichten die voortvloeiden uit het gesprek met Koert Debeuf en Nadia Fadil. Twee persoonlijkheden met een groot hart voor het Midden-Oosten en voor mensen.

TEKST Nathalie Dirix – FOTO David Legrève

W elke herinneringen uit jullie kindertijd zijn je bijgebleven?

Debeuf: 'Ik ben opgegroeid in een deelgemeente van Brugge. Een rustige tijd waarin ik veel speelde, de bossen verkende en ging vissen. Ooit maakte ik zelfs een kinderfietstocht van 90 km. Mijn ouders gaven mij behoorlijk wat vrijheid. Kwam ik 's avonds thuis eten of at ik ergens anders? Het kon allemaal. Toen heerste er dan ook een groter gevoel van veiligheid dan nu.'

Fadil: 'Ik herinner mij vooral de lange zomers die wij in Marokko doorbrachten. In tegenstelling tot veel mensen met een Maghreb-achtergrond woonden al onze familieleden in Marokko. Het viel mij telkens op hoe anders ze er met tijd omgingen. Mijn moeder en tantes konden uren naar televisieseries kijken. Mensen hadden er nog tijd om zich te vervelen.'

Welke ontmoetingen hadden een grote invloed op wie jullie geworden zijn?

Debeuf: 'Mijn leraar Latijn en Grieks bezat een aanstekelijk enthousiasme. Ovidius' tekst over Daedalus en Icarus kon hij op zo'n overtuigende manier brengen: *Icare, Icare!...* Schitterend hoe hij de dramatiek van het moment waarop Daedalus zijn zoon te dicht bij de zon ziet vliegen, wist over te brengen. Ook mijn leerkracht Frans uit het zesde middelbaar maakte indruk op mij. Hij liet ons veel Franse literatuur lezen en met elkaar in debat gaan. Daar ontstond mijn liefde voor de Franse auteurs en cultuur.'

Fadil: 'Ik ben in grote mate beïnvloed door mensen die ik tijdens mijn onderzoek tegenkwam. Ik heb samengewerkt met mensen voor wie godsdienst een centrale leidraad was in hun leven. Zelf ben ik als moslim opgevoed, maar thuis waren wij wat je *culturele moslims* noemt. We namen deel aan

de Ramadan, werden aangemoedigd om te bidden, maar religie was veeleer een culturele leidraad. Doorheen mijn onderzoek kwam ik in aanraking met mensen voor wie religie een centrale sokkel was in hun leven. Zo was er een vrouw die twee jonge kinderen kort na elkaar had verloren. Zij vertelde mij over haar geloof, dat sterker was geworden na een gesprek met een van haar kinderen die op het einde van zijn leven zei: *Waarom zouden wij droevig zijn? Als ik sterf, ga ik naar God. We zullen elkaar later opnieuw bij God vinden.* Geloof is wat die moeder toeliet om te overleven en zin te blijven vinden in het leven.'

In 2011 werd jij door de liberale fractie van het Europees Parlement als gezant naar het Midden-Oosten gestuurd. Wat was de aanleiding?

Debeuf: 'Ik was toen kabinetschef van Guy Verhofstadt, die de liberale fractie in het Europees Parlement leidde. De Arabische Revolutie was gestart, maar eigenlijk begrepen wij niet goed wat er in het Midden-Oosten precies speelde. Wel besepte ik dat we een historisch moment aan het beleven waren. Ik wilde ter plaatse zijn. In totaal heb ik er vijf jaar gewoond.'

In welke mate verschilden de inzichten die jij daar opdeed van je eerdere denkbbeelden over de regio?

Debeuf: 'Ik kom uit een katholiek en Vlaams-gezind milieu. Ik had geschiedenis gestudeerd, maar de vakken die wij kregen waren zo westers georiënteerd dat ik haast niets wist over het Midden-Oosten. In 2009 kwam ik voor het eerst met de regio in contact dankzij een vriend die in Libanon woonde. Samen bezochten wij de Grote Omayyade-moskee in de Syrische hoofdstad Damascus. De rust en schoonheid van die plek stonden

in dusdanig sterk contrast met mijn bevooroordeelde beeld van de islam dat ik me ging verdiepen in de islamitische cultuur. Ik ging daar behoorlijk ver in: in 2015 en 2016 heb ik groepen gegend in Iran en Oezbekistan. Het drong steeds meer tot mij door dat het vooral door een gebrek aan kennis is dat wij in stereotypen over andere culturen denken.'

Hoe is jouw wereld- en mensbeeld met de jaren geëvolueerd?

Fadil: 'Na mijn onderzoekswerk over de relatie tussen religie en samenleving kwam ik tot de conclusie dat wij als mens allemaal niet zo verschillend zijn. Ik vraag me ook af hoe het komt dat wij ervan uitgaan dat de ander zo compleet anders is? En waarom is het zo moeilijk om onze complexiteit en diversiteit als een verrijking te zien? Zelf groeide ik op in een context van verschillende culturen. De cultuur van mijn Marokkaanse ouders werd echter voorgesteld als minderwaardig aan de Europese cultuur. Er was heel wat intellectueel en somatisch werk nodig om dat beeld te deconstrueren. Het is toch opmerkelijk dat wij er zomaar van uitgaan dat andere culturen minder geëvolueerd en minder zachtvaardig zouden zijn dan de westerse.'

'Niet alleen onze geschiedschrijving, maar ook onze populaire cultuur en infrastructuur van uitbuiting blijven dat idee van westerse superioriteit bevestigen. Kijk naar het Midden-Oosten. Wij gaan er al snel vanuit dat Israël het enige democratische eiland is in een zee van extremistische en despotische regimes. Daarbij gaan wij niet alleen voorbij aan het apartheidsregime van Israël, maar stellen we ons ook amper de vraag hoe het komt dat die autocratische regimes daar aan de macht kwamen.'

Is ons superioriteitsdenken een belangrijke sleutel om te begrijpen waarom wij naar stereotypen grijpen als het over het Midden-Oosten gaat?

Fadil: 'Zonder twiifel. Het hele koloniale archief blijft ons denken beïnvloeden. Toch merk ik dat er een nieuw bewustzijn aan het groeien is. Er komt meer ruimte vrij voor meerstemmigheid, en het wordt steeds moeilijker om die bubbel van blanke superioriteit in stand te houden. Die evolutie verklaart ook het voelbare spanningsveld in de samenleving.'

NADIA FADIL

- Studeerde sociologie en antropologie, en promoveerde in 2008 aan de KU Leuven met de thesis *Submitting to God, Submitting to the Self. Secular and Religious trajectories of second-generation Belgian Maghrebi*
- Associate professor in Sociale en Culturele Antropologie aan de KU Leuven
- Doet onderzoek naar onder meer de islam in Europa en religieuze subjectiviteit
- Werkt op het snijvlak van secularisme, post-kolonialiteit, subjectiviteit en sociale rechtvaardigheid
- Veelgevraagd spreker over diversiteit, racisme en samenleven

In jouw boek stel je dat conflicten en oorlogen vaak voortkomen uit collectieve trauma's. Kan je een voorbeeld geven?

Debeuf: 'Als je naar het Russische discours luistert, merk je hoe fel zij het uiteenvallen van de Sovjet-Unie hebben ervaren. Vergeet niet dat Rusland in de tijd van de USSR het op een na machtigste land ter wereld was. Plots stort dan heel dat rijk in elkaar, en komen de Russen tot de pijnlijke vaststelling dat zij een derdewereldland zijn. *We want to be great again* is de reden waarom velen Poetin steunen. Het is hun respons op het collectieve trauma na de val van de Berlijnse Muur.'

Fadil: 'In relaties tussen landen en hun vroegere kolonies speelt een gelijkaardig fenomeen. Vaak vinden wij het vreemd dat mensen in de Arabische en islamitische wereld naar religie grijpen. Velen zien de islam echter als een manier om een eigen identiteit te ontwikkelen en te ontsnappen aan een koloniaal verleden. Vandaar dat de Moslimbroeders in die regio zo'n bijval kennen. De mensen gaan met hun godsdienst in verzet tegen de dominantie. Ze trachten terug te keren naar de bron van wie ze zijn.'

Opvallend is dat men vanuit een trauma wil terugkeren naar het verleden. Zou het niet verstandiger zijn zich te focussen op het creëren van een nieuwe toekomst?

Fadil: 'Het verleden en het heden zijn nu eenmaal met elkaar verbonden. Wat zou

de Vlaamse Beweging vandaag zijn zonder haar verleden? De oprichters van de Vlaams-nationalistische beweging waren vaak kleinkinderen van voormalige collaborateurs. Ze waren op zoek naar een soort herstel van het vermeende onrecht dat hen werd aangedaan. In hun ogen is hun strijd emancipatorisch: ze willen het Vlaamse volk naar een hoger niveau tillen.'

Debeuf: 'Dat klopt. Mijn overgrootvader maakte deel uit van de Vlaamse beweging. Die handelde vooral vanuit het gevoel dat de opofferingen tijdens WOII weinig hadden opgeleverd. *Wij hebben ons bloed gegeven, maar wat hebben wij ervoor teruggekregen?*

Als we blijven teruggrijpen naar dat gevoel van onrecht dat ons in het verleden is aangedaan, blijft de geschiedenis zich dan niet altijd herhalen?

Debeuf: 'De mens is complexer dan wij denken. In de Verlichting werd de nadruk gelegd op rationaliteit als leidend principe. De geschiedenis toont echter dat emoties meer dan eens de overhand nemen op rationele overwegingen.'

Bestaat er zoiets als collectieve heling?

Debeuf: 'Bij het openrijten van oude wonden kun je in een draaikolk van emoties terechtkomen. Dan is er een vorm van catharsis nodig. Na de bevrijding van de nazikampen in 1945 was de tijd rijp voor zo'n

catharsis. Ik vrees dat de catharsismomenten voor de oorlogen van vandaag nog ver weg zijn. Het baart mij zorgen.'

Fadil: 'Opvallend in de aanpak van therapeuten is dat zij het trauma niet wegnemen, maar herkaderen. Dat is nodig omdat sommige situaties de herbeleving van een eerder trauma triggeren. Zo zijn er westerse mensen die bij het zien van een hoofddoek herinnerd worden aan de onderdrukking door de Kerk. Het herkaderingswerk bestaat erin over de kwestie in dialoog te gaan. Zo kom je erachter dat de hoofddoek dragen voor veel moslima's een manier is om met hun voorouders verbonden te blijven en een vorm van spirituele rust te vinden.'

'Hoe kan je echter beginnen aan een helingsproces als het gevecht maar blijft doorgaan? Wat zeg ik tegen mijn Palestijnse studenten? Hoe gruwelijk de aanval op 7 oktober 2023 ook was, die kwam niet uit de lucht gevallen. De voedingsbodem ervoor bestond uit oppressieve structuren, het jarenlange onrecht, de bezetting, een gebrek aan perspectief, constante *surveillance* en ernstige inperking van de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking.'

De genocide in Gaza, de gruwel van 7 oktober 2023, maar ook antisemitisme zijn componenten van een complexe en pijnlijke werkelijkheid die zich vandaag voltrekt. Hoe kan je zo'n spiraal van onrecht stoppen?

Debeuf: 'Hannah Arendt had het destijds over de *banaliteit van het kwaad*. Daarmee bedoelde ze dat het ergste kwaad tijdens WOII vaak voortkwam uit het blind volgen van orders, zonder noodzakelijke kwaadaardige intentie. Zoiets kun je vandaag toch niet zeggen als je naar Gaza kijkt. Het is onbegrijpelijk wat zich daar afspeelt. Heel ons referentiekader van menselijke waarden lijkt weggevaagd. We staan aan het begin van een nieuwe eeuw van studies die ons zullen moeten helpen begrijpen wat er nu in Gaza aan de hand is.'

Stel dat jullie onze samenleving helemaal opnieuw zouden mogen concipiëren, welke basisprincipes zouden jullie daarbij hanteren?

Fadil: 'De ideale samenleving bestaat niet. Ze is bovendien gevaarlijk. De uitdaging zal erin bestaan dat wij met elkaar leren samenleven,

ook wanneer het schuurt. Daarvoor heb je bemiddelaars nodig die erin slagen mensen met tegenstrijdige opinies door één deur te laten gaan. Hoe je het ook draait of keert, wij zullen het met elkaar moeten doen. De ware kunst is een collectiviteit creëren zonder je eigenheid op te geven, en tegenstrijdige levensvisies te laten zijn. In veel West-Afrikaanse landen leven moslims, christenen en animisten vaak zij aan zij. Dat kan soms schuren, maar over het algemeen lijkt co-existentie in steden zoals Dakar of Accra te werken. Wij kunnen daar veel uit leren.'

Debeuf: 'Karl Popper schreef het al in zijn boek *The open society and its enemies*: elke ideale staat wordt een totalitaire staat. Immers, wat jij ideaal vindt, zullen sommigen altijd anders zien. Een goed voorbeeld van verdraagzaamheid is dat van de voorzitter van de Joodse geloofsgemeenschap in België. Hijzelf is atheïst. Vroeger kwamen wij makkelijker in contact met mensen die andersdenkend waren. Vandaag duwen algoritmes ons in hokjes. Ik lees opzettelijk meningen van mensen die niet denken zoals ik. Op die manier bezorgt het algoritme mij niet alleen meningen van gelijkgestemden. Ik wil niet blijven zitten in de echokamer van mijn eigen gelijk.'

Welke gewoonte of welk ritueel uit een andere cultuur heeft voor jullie betekenis?

Fadil: 'Delen en geven zijn diepgewortelde waarden in vele culturen zodra je Noord-West Europa verlaat. Mensen tonen hun verbondenheid door gul te zijn met wat ze hebben. Het is de normaalste zaak van de wereld om je eten te delen met anderen. Dat niet doen wordt zelfs als onbeleefd ervaren. Een schril contrast met de elk-voor-zich-mentaliteit die zo eigen is aan onze individualistische maatschappij.'

Debeuf: 'Tijdens mijn jaren in het Midden-Oosten heb ik ervaren hoe mensen je spontaan welkom heten. Als zij je groeten, zeggen ze *Marhaba*. Dat is het Arabische woord voor welkom. Zie je het ons hier in België al zeggen tegen een persoon van vreemde origine? Er gaat een grote kracht uit van dat woord. Het laat je meteen weten dat de ander het fijn vindt om kennis met je te maken. Het opent deuren.'

Hoe kunnen we de diversiteit die eigen is aan Brussel en de Vlaamse Rand meer tot bloei laten komen?

KOERT DEBEUF

- Filosoof, historicus en Midden-Oostenexpert
- Verbonden aan de Brussels School of Governance en Oxford University, waar hij onderzoek doet naar conflictoplossing en geopolitiek
- Werkte als adviseur en speechschrijver voor de Belgische premier Guy Verhofstadt
- Woonde tussen 2011 en 2016 in Caïro, waar hij de Arabische Lente van nabij volgde
- Veelgevraagd spreker en opiniemaker over internationale politiek, tribalisering en de rol van Europa in een veranderende wereldorde
- Auteur van *Wat je moet weten om het Midden-Oosten te begrijpen*

Debeuf: 'Dat is een heel goede vraag waarop het antwoord niet zo vanzelfsprekend is. Ik stel vast dat de diverse groepen in Brussel en de Rand vaak in *silo's* leven en weinig contact hebben met elkaar. Het is bijvoorbeeld niet eenvoudig om op een Italiaans feestje uitgenodigd te worden. Niet-Belgische Brusselselaars zeggen me vaak dat ze geen Belgen kennen. Ook tussen Franstalige en Nederlandstalige Brusselaars is er weinig contact, behalve dan tussen burens. Enkele jaren geleden organiseerden wij een straatfeest waarop dat contact wel tot stand kwam. Dus ja, straat- en buurtfeesten zijn misschien een eerste stap in de goede richting.'

Fadil: 'De institutionele, taalkundige en culturele diversiteit in en rond Brussel is uitzonderlijk. Velen ervaren het als chaotisch. Ik zie vooral opportuniteiten om te experimenteren met alternatieve verhalen. Dat is ongelooflijk kostbaar in een wereld die steeds meer om controle en orde draait. Ik heb veel buitenlandse collega's die niet om die redenen graag in Brussel vertoeven. Tegelijkertijd zorgt de onderfinanciering van het Gewest voor een groot probleem. Het is ook de plaats waar de sociale miserie van het land wordt *gedumpt*. Het lijkt alsof Brussel afgestraft wordt omdat het geen gemeenschappelijk verhaal kan schrijven. Voor mij is de belangrijkste uitdaging van het Gewest dan ook zonder enige twijfel vooral een probleem van sociaal-economische aard.'

Wat is het belangrijkste inzicht dat jullie eigen leven jullie bracht?

Debeuf: 'Blijf altijd bereid je eigen denkbeelden in vraag te stellen. Blijf nieuwsgierig en met een open geest naar de wereld kijken. Ik wil mezelf deze vragen blijven stellen: heb ik voldoende nagedacht, aandachtig genoeg geluisterd en geprobeerd om ook eens anders naar een bepaald thema te kijken? Het is niet omdat je zelf een diepe overtuiging hebt, dat je die niet kan aanpassen.' 'Mijn missie is mensen laten kennismaken met andere culturen en laten stilstaan bij de gebreken in hun eigen cultuur. Gesprekken met andersdenkenden ga ik niet uit de weg. Ik ben ooit gaan spreken voor Jong N-VA Gent. Die avond had ik fijne gesprekken met mensen die zich nationalist noemen. Ik wilde begrijpen of zij vanuit hun gemeenschapsdenken ook een punt hebben. De opinies van andersdenkenden helpen je vaak om helderder te zien.'

Fadil: 'Luisteren is zo belangrijk omdat je dan de ander echt de ruimte geeft om zijn punt te maken. In mijn beroep sta ik haast altijd klaar met een antwoord, maar soms moet je de situatie gewoon op je af laten komen. Dat is iets wat ik nog moet leren: gewoon wachten en zien wat er ontstaat. *Nothing will last* is een gedachte die mij troost biedt. Er gaat iets deprimerends en tegelijkertijd iets hoopgevends van uit. Momenteel gaan wij door een donkere periode, maar ook dat gaat weer voorbij. *Insjallah*. •

Holebifilmfestival laat het hart spreken

Het Holebifilmfestival toont twee films die op een vanzelfsprekende manier mensen in beeld brengen die zichzelf zijn en eigen keuzes maken wat betreft intieme relaties en seks.

TEKST Michaël Bellon – FOTO uit Young Hearts

Het Holebifilmfestival heeft aandacht voor films die een 'andere' omgang tonen met relaties, seks, en gender (gender is de sociale, culturele en psychologische invulling van het lichamelijke geslacht). Het gaat dus om films die niet meteen de normen en leefpatronen van heteroseksuele monogame koppels of klassieke gezinnen in beeld brengen. Die 'andere' oriëntatie of 'andere' keuzes zitten vervat in de term 'queer cinema'. Al wil de LHBTQIA+ beweging – in tegenstelling tot wat wel eens wordt beweerd – bij het benoemen en tonen van mogelijke alternatieven niet opnieuw in hokjesdenken vervallen.

Authenticiteit

Dus als de film *Young Hearts* tot de queer cinema behoort, dan op een manier die iedereen uitnodigt om naar de film te kijken als naar eender welke andere film. Een *feelgoodfilm* zelfs, want dat is het langspeel-debuut van de Belgische regisseur Anthony Schatteman zeker. *Young Hearts* kon internationaal op veel bijval rekenen en wordt nu in Tervuren getoond. De film gaat over de veertienjarige Elias, die zoals veel jongens van zijn leeftijd een vriendinnetje heeft. Maar wanneer bij hem in het dorp een nieuwe buurjongen uit de stad komt wonen, ervaart Elias pas echt gevoelens van verliefdheid.

Bijzonder is dat Schatteman in zijn eigen dorp Wetteren ging filmen en dat hij zich voor andere personages baseerde op zijn ouders en zijn broer. Zo speelt Geert Van Rangelberg een Vlaamse charmezanger, omdat Anthony in het echt de zoon is

van Johan Schatteman van het zangduo Schatteman & Couvreur.

Voor de hoofdrollen caste Schatteman honderden jongens, waar uiteindelijk Lou Goossens (Elias) en Marius De Saeger (Alexander) uitkwamen. De zus van Marius wordt gespeeld door de echte zus van acteur Alexander, die uit Brussel komt, en de grote broer van Elias door de echte grote broer van acteur Lou, die ook echt uit een dorp komt. Authenticiteit staat voorop in de film, terwijl die toch een verhaal vertelt dat Schatteman niet zelf meemaakte, en dat hij ook nog nooit in een film had gezien: dat van twee jonge jongens die gewoon verliefd op elkaar worden, hun hart volgen, een fijne tijd samen beleven, en zich niet te veel aantrekken van wat de mensen rondom hen erover denken. *Young Hearts* is geen strijdfilm, maar een zonnige film met een happy end, waarvan ook op TikTok fragmenten die internationaal worden gemaakt.

Harten spreken vrijuit

Drømmer (Dreams of Dromen) van de Noorse regisseur Dag Johan Haugerud is anders, maar toch gelijkaardig. Deze film won in 2024 op het filmfestival van Berlijn de Gouden Beer, en is in het kader van het Holebifilmfestival te zien in Dilbeek.

Haugerud is al in de zestig en begon pas laat films te maken. Eerder was hij bibliothecaris en schrijver. *Dreams* gaat over Johanne, een meisje van zeventien dat verliefd wordt op haar lerares Frans. De film is deel van een drieluik over liefde en relaties, waarvan de

andere delen *Sex* en *Love* heten. De films spelen allemaal in Oslo, zijn alle drie praatfilms en delen dus een thematiek, maar je kan ze perfect los van elkaar bekijken. *Love* gaat over een vrouw die verliefd wordt op een gescheiden man, maar het niet ziet zitten om ook de dochter uit zijn vorig huwelijk en zijn ex, die nog naast hem woont, in haar leven te betrekken. *Sex* gaat over twee schoorsteenvegers en familievaarders die hun homo-erotische kant ontdekken. *Dreams* neemt ook de veronderstelde seksuele vrijheid van vrouwen onder de loep; dat alles zonder heel expliciet te zijn. Het zijn opnieuw harten die eerlijk en vrijuit spreken.

Universeel

Uiteraard blijven sterke standpunten en aanklachten over discriminatie op basis van gender of seksualiteit hard nodig. Schatteman en Haugerud zijn er zich ook van bewust dat er nog altijd een gebrek is aan queer rolmodellen. Schatteman is zelfs een goede vriend van regisseur Lukas Dhont, die met *Close* een donkere film maakte over een gelijkaardig thema. Maar Schatteman en Haugerud geven hun alternatieven om liefde en relaties vorm te geven heel natuurlijk en haast terloops mee. Om aan te tonen dat hun verhalen even universeel zijn als elk ander, gewoon omdat ze over verliefdheid en relaties gaan. •

Holebifilmfestival.be

WO – 5 NOV – 20.00

Young Hearts

Holebifilmfestival

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

WO – 12 NOV – 20.00

Dreams

Holebifilmfestival

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Feest bij het Brussels Volkstejoêter

Al een kwarteeuw brengt het BVT theater in het Brussels met als drijfveer een diepe liefde voor het dialect van onze hoofdstad. Elke productie opnieuw trekt volle zalen in Brussel en de Vlaamse Rand. Onder impuls van Brusselaars zoals Geert Dehaes blijft het gezelschap trouw aan zijn wortels, maar durft het tegelijk te vernieuwen.

TEKST Tina Deneyer – FOTO Filip Claessens

Geert Dehaes

Vijfentwintig jaar geleden stapten jullie voor het eerst het podium op. Wat was de vonk die het Brussels Volkstejoêter deed ontstaan?

‘Het eerste zaadje werd in 1994 geplant, met het Gala van de Academie van het Brussels in het toenmalige Lunatheater. Er werden toen een aantal sketches in het Brussels gespeeld en dat bleek een groot succes. Voor zowel het publiek als de Academie zelf smaakte het naar meer. Voorzitter van de Academie Jef De Keyser en acteur Jef Burm gingen op zoek naar auteurs en acteurs die mee wilden werken aan een toneelgezelschap dat uitsluitend in het Brussels zou spelen.

In 2000 werd het Brussels Volkstejoêter opgericht en twee jaar later brachten we met *Bossemans en Coppennolle* onze eerste productie op de planken.’

Hoe ziet die balans er vandaag uit, een kwarteeuw later?

‘Intussen hebben we 33 producties gespeeld, goed voor bijna 300.000 toeschouwers. Niet slecht voor een gezelschap dat zo goed als volledig op vrijwilligers draait. Onze werking is semi-professioneel: acteurs en medewerkers zijn vrijwilligers, maar we hebben professionele begeleiding en een kleine kernploeg. Sinds 2013 zijn we

ingebied in de koepel Brusselseir!, waardoor de theaterwerking, de academische werking en bredere culturele initiatieven duidelijk samenhangen.’

Jullie begonnen met komische klassiekers in het Brussels. Hoe is dat verhaal breder geworden?

‘De eerste producties waren deurenkomedies in het Brussels dialect. Het doel was: het Brussels bewaren via theater. Maar al snel zijn we repertoire in vertaling gaan spelen. Daarmee hebben we bewezen dat Brussels geen curiosum is, maar een volwaardige toneeltaal. Vanaf 2008 zijn we ook tweede producties gaan maken die meer de diepte in gingen: zwarte komedies, gelaagd theater. Vandaag spelen we elk seizoen twee stukken die elkaar aanvullen in toon en stijl. Dat maakt ons sterker en aantrekkelijker voor een breed publiek.’

Veel gezelschappen zijn blijven steken in deurenkomedies. Hoe hebben jullie de lat hoger gelegd?

‘Door nooit gemakzuchtig te kiezen. We selecteren stukken niet omdat er toevallig tien spelers nodig zijn, maar omdat ze iets

FR Fête au Brussels Volkstejoêter

Depuis déjà un quart de siècle, le théâtre BVT fait vibrer Bruxelles, animé par un amour profond pour le dialecte de notre capitale. Chaque nouvelle production fait salle comble à Bruxelles et dans le Vlaamse Rand. Sous l'impulsion de Bruxellois tels que Geert Dehaes, la troupe reste fidèle à ses racines, tout en osant innover. ‘Nous avons joué 33 productions, qui ont attiré près de 300.000 spectateurs. Ce n'est pas mal pour une troupe qui fonctionne presque entièrement grâce à des bénévoles. Bruxelles s'internationalise à toute vitesse, les dialectes risquent de disparaître. Pourtant, nous constatons que le bruxellois continue de plaire, même aux jeunes générations et aux habitants du Rand.’

betekenen in ons repertoire. We laten ons begeleiden door regisseurs en coaches die ons uitdagen. Daardoor spelen we vandaag beter dan tien jaar geleden. Kwaliteit is de enige manier om 25 jaar te overleven.’

Brussel is vandaag superdivers. Wat betekent dat voor een gezelschap dat in het dialect speelt?

‘Brussel internationaliseert razendsnel, dialecten dreigen ondergesneeuwd te raken. Toch merken we dat het Brussels nog steeds aanspreekt, ook bij jonge generaties en mensen uit de Rand. Maar we mogen niet ontkennen dat het Brussels het moeilijk heeft. Net daarom staan we open voor nieuwe invloeden: soms sluipen Franse of Engelse woorden binnen, afhankelijk van de context van een stuk. Dat is geen verarming, maar een verrijking. Tegelijk blijven we trouw aan de eigenheid: de typische uitdrukkingen,

de mentaliteit, de humor van de Brusselaar. Dat DNA moet overeind blijven.’

Jullie trekken opvallend veel volk in de Rand. Hoe verklaar je dat succes buiten de hoofdstad?

‘De Rand is de voorbije decennia verstedelijkt. Veel Brusselaars zijn er gaan wonen. Die mensen houden van het Brussels. Soms loopt het in de Rand zelfs vlotter dan in de stad zelf. We kunnen in de Rand rekenen op een trouw publiek en een aantal gemeenschaps- en cultuurcentra die onze voorstellingen telkens programmeren.’

Dit jubileumjaar vieren jullie met meer dan een feestje. Wat staat er op het programma?

‘Naast de expo in het Archief en Museum van het Vlaams Leven in Brussel, die later rondreist, vieren we met een feestvoorstel-

ling *Nen Druum in de Zoumernacht*, een Brusselse bewerking van Shakespeares *A Midsummer Night's Dream* door onze vaste waarde Claude Lammens. Geen evidente keuze, maar perfect om te tonen dat het Brussels ook literair theater aankan. Op 6 december is de première, met een mix van oude getrouwen en nieuwe gezichten. Precies wat Brussels Volkstejoêter vandaag is: traditie én vernieuwing.’ ●

Meer info op brusseleir.eu. De expo over 25 jaar BVT is tot 14 november 2025 te bezoeken in het Archief en Museum voor het Vlaams Leven in Brussel. Vervolgens verhuist ze naar het Huis van de VGC-Raad, Zinnema in Anderlecht en GC de Zandloper in Wemmel. Naar aanleiding van de verjaardag verscheen ook een documentaire over het BVT. Die kan je bekijken op: www.youtube.com/@bebrusseleir.

📍 Brussels Volkstejoêter tijdens de repetitie.

“ Het Brussels Volkstejoêter speelt voor volle zalen in Brussel en de Rand. Het Brussels dialect trekt aan, ook bij jongeren, maar staat toch ook onder druk omdat de stad en de regio snel internationaliseert.

Vlaams meldpunt krijgt 150 getuigenissen binnen

Gebrek aan Nederlandstalige zorg

Het nieuwe Vlaamse meldpunt www.taalklachten.be voor spoeddiensten en Brusselse ziekenhuizen die geen zorg in het Nederlands aanbieden, kreeg sinds de oprichting ervan in maart van dit jaar 150 getuigenissen binnen.

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

De bundel klachten bekijken de initiatiefnemers van de Vlaamse Volksbeweging (VVB), het Vlaams Artsenverbond (VAV) en het Vlaams Komitee voor Brussel (VKB) nu om verdere acties te ondernemen. 'Dat kunnen afspraken en concrete actieplannen met Brusselse ziekenhuizen zijn, maar aan de hand van getuigenissen worden ook juridische stappen voorbereid', klinkt het.

Oud zeer

Het is een oud zeer: patiënten in nood die in Brusselse ziekenhuizen niet terecht kunnen voor zorg in het Nederlands. In 2005 inventariseerde het Steunpunt Taalwetwijzer al eens de taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen.

Het verzamelde toen 169 klachten in twee weken tijd. Op advies van de Raad van Europa nam Vlaanderen een aantal maatregelen, maar die bleken onvoldoende. In 2011 is een Vlaams Meldpunt opgericht.

Maar het niet aanbieden van zorg in het Nederlands in sommige Brusselse ziekenhuizen blijft een hardnekkig probleem, dat tot zeer traumatische ervaringen kan leiden. Dat bevestigt het trieste verhaal van baby Cisse (11 maanden) uit Roosdaal die in de zomer van 2023 bij zijn grootouders 's nachts plots niet meer bewoog. De grootouders belden de hulpdiensten en een MUG-ploeg van het Erasmusziekenhuis in Brussel vertrok onmiddellijk, maar het jongetje bleek overleden.

Wat er precies is gebeurd, blijft een raadsel voor de grootouders, want niemand van de Brusselse hulpverleners was het Nederlands machtig, alle communicatie verliep in het Frans, zo getuigden de grootouders.

Taalrechten

'Onze verontwaardiging over het verhaal van baby Cisse en het verhaal van Anne, die in het Brusselse Zorgcentrum na Seksueel Geweld niet in het Nederlands kon worden geholpen, zijn de directe aanleidingen om met de Vlaamse Volksbeweging getuigenissen te bundelen via het nieuw Vlaams meldpunt', zegt projectmedewerker Lena Ghysels. 'Het doel is om het recht op Nederlandstalige zorg in Brusselse ziekenhuizen te versterken en te waarborgen. Dit omvat het sensibiliseren van de Vlaamse bevolking over de gebrekkige naleving van de taalwetgeving, het ondersteunen van slachtoffers bij het indienen van klachten en het juridisch afdwingen van hun taalrechten. Wij vertrekken vanuit de consument die zijn (mensen)rechten zeer goed kent. Mensen proberen tegenwoordig vaker politieke verandering of beleidsverandering te bekomen via de rechtbank. We geloven dus dat dit een goede manier is om verandering in de toestand te brengen.'

Tweederangsburgers

'Inmiddels kreeg het meldpunt een 150-tal schriftelijke en mondelinge getuigenissen. Het onderwerp leeft echt bij de Vlamingen. De getuigenissen brengen heel wat emoties met zich mee, vooral ook frustratie en boosheid. Vlamingen voelen zich niet gerespecteerd; voelen zich behandeld als tweederangsburgers. We schreven al brieven naar de ziekenhuizen omdat we niet alleen willen aanklagen, maar ook de dialoog willen openen. Een aantal ziekenhuizen antwoordden. Voor sommigen is de zorg belangrijker dan het taalprobleem. Anderen klagen erover dat ze geen Nederlandstalig personeel vinden. Nog anderen vinden het de schuld van het onderwijs. Onze advocaat schreef ook brieven naar ziekenhuizen om documenten in het Nederlands te sturen naar Nederlandstalige patiënten.'

Gevolg aan geven

De getuigenissen worden volgens Ghysels nu door het juridische team van het meldpunt geëvalueerd op hun bruikbaarheid. 'Er zijn intussen klachten over de schending van de taalwetgeving ingediend bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. We wachten op antwoord. Wij bouwen dossiers op per ziekenhuis met alle gegevens die we hebben:

getuigenissen, schendingen tegen de taalwetten, ervaringen, bezoeken met deurwaarders, enz. We hopen dat de dossiers sterk genoeg zullen zijn om naar een rechtbank te trekken. Wij geloven erin.'

Vanuit het Vlaamse Randfonds krijgt de Vlaamse Volksbeweging 51.750 euro steun voor het project. 'De problematiek ligt ons nauw aan het hart', zegt woordvoerder Michaël Devoldere van het kabinet van minister Weyts (N-VA). 'We kunnen niet spreken namens de organisatie die de steun ontvangt, maar vinden het belangrijk klachten te bundelen en de problematiek in kaart te brengen. Gelet op het hoge aantal klachten via het Vlaams meldpunt taalklachten, moeten we hier gevolg aan geven. Er zijn binnen het kabinet ook medewerkers die de problematiek op het terrein zeer goed kennen. We hebben weet van mensen uit Zaventem die voor een medisch spoedgeval doelbewust het UCL-ziekenhuis vermijden omdat ze vrezen dat ze daar niet in het Nederlands worden geholpen. Ze kiezen voor het AZ Jan Portaels in Vilvoorde of het UZ in Jette. Maar niet kiezen voor het dichtstbijzijnde ziekenhuis voor spoedgevallen, is nefast voor wie zich in een medische noodsituatie bevindt. Men zou in het dichtstbijzijnde ziekenhuis moeten geholpen worden in eigen taal. De klachten via het meldpunt krijgen nu een vervolg. Dat kan een rechtszaak zijn, maar we vinden het belangrijk om ook de dialoog met de Brusselse ziekenhuizen aan te gaan en te kijken wat ze concreet op het termijn ondernemen.' •

📍 www.taalklachten.be

FR Manque de soins en néerlandais

Le nouveau point de contact flamand www.taalklachten.be pour les services d'urgence et les hôpitaux bruxellois qui n'offrent pas de soins en néerlandais a reçu 150 témoignages depuis sa création en mars de cette année. Les initiateurs du Vlaamse Volksbeweging (VVB), du Vlaams Artsenverbond (VAV) et du Vlaams Komitee voor Brussel (VKB) examinent actuellement cet ensemble de plaintes afin de prendre de nouvelles mesures. 'Il est question d'accords et de plans d'action concrets avec les hôpitaux bruxellois. Cependant, suite à certains témoignages, des poursuites judiciaires sont en cours de préparation.'

Vraag tot uitbreiding Brussels Airport

- Uit cijfers die de Brusselse procureur-generaal Frédéric Van Leeuw bij het begin van het gerechtelijk jaar voorstelde, blijkt dat in 2024 **het parket van Halle-Vilvoorde** 11% meer dossiers behandelde dan het jaar voordien. Het jeugdparquet kreeg 3% meer zaken. Het aantal nieuwe zaken dat betrekking had op een verontrustende situatie steeg met 19%.
- De Vlaamse Regering ondersteunt de restauratie van de zeldzame **modernistische woning in Tervuren**, die in 1955 werd ontworpen door de architecten Willy Van Der Meeren en Léon Palm, met een erfgoedpremie van 75.000 euro. Het geld komt uit de subsidiepot voor kleinschalige onderhouds- en restauratieprojecten van beschermd onroerend erfgoed.
- Volgens minister Weyts (N-VA) was de 44e editie van **De Gordel** op 7 september nog nooit zo veelzijdig. Sport, cultuur en lekker eten brachten die dag naar schatting 31.000 mensen samen.
- **Brussels Airport** heeft op 8 september een omgevingsvergunning aangevraagd voor diverse werken, zoals de uitbreiding van de vertrek- en aankomsthal, de bouw van een nieuwe intermodale hub, een hotel, kantoorgebouw en groene boulevard met park. Het project vergt een investering van 500 miljoen euro, de grootste in de luchthaven van de afgelopen 30 jaar.
- Vlaams-Brabants gedeputeerde Ann Schevenels (Open Vld) is bijzonder tevreden met het cijfer van 603.688 bezoekers voor de **provinciedomeinen** deze zomer. Het domein van Huizingen kreeg tussen 1 april en 31 augustus 214.202 mensen over de vloer, een stijging met bijna 15.000 in vergelijking met dezelfde periode in 2024. 'Dit toont aan dat Huizingen leeft, en dat mensen het domein blijven waarderen als plek voor ontspanning, sport en natuurbeleving', aldus Schevenels.
- Op 12 september hebben Bond Beter Leefmilieu en de bewonerscoalitie *Wij Liggen Er Wakker Van* actie gevoerd bij de Vlaamse Regering aan het Martelaarsplein in Brussel voor een **uitfasering van de nachtvluchten** op Brussels Airport. Deze beroven volgens hen meer dan 100.000 omwonenden 's nachts van hun slaap. Dat vanaf 2026 tijdens weekendnachten alleen nog stille vliegtuigen mogen opstijgen en landen zal volgens woordvoerder en cardioloog Marc Goethals weinig verschil maken.
- Federaal luchtvaartombudsman Philippe Touwaide heeft op 17 september 30 maatregelen voorgesteld om de **geluidshinder rond Brussels Airport** aan te pakken. Hij vraagt onder meer dat nachtvluchten met luidruchtige toestellen worden geschrapt of beperkt. Voor nachtvluchten moeten aan het begin of einde van de nacht opnieuw de pistes 25R (voor landingen) en 25L (voor opstijgingen) worden gebruikt. Het maximale geluidsniveau voor elk opstijgend en landend vliegtuig moet worden verlaagd.
- De provincie zet de **renteloze leningen voor renovatiewerken** stop omdat men in de toekomst op vlak van woonbeleid een aan het Vlaams beleid complementair beleid wil gaan voeren. Sinds 2019 werden in totaal 502 leningen toegekend aan woonmaatschappijen, goed voor een investering van 5,3 miljoen euro. Wat de woonsubsidies aan lokale besturen betreft focust men zich voortaan op betaalbare, kwalitatieve projecten die zich situeren in een kwalitatieve woonomgeving in plaats van op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. •

TEKST Luc Vanheerentals – FOTO Filip Claessens

De rijdende bibliotheek

👤 Anne Van Essche

In veel gemeenten is met het wegvallen van de bibliotheek uitleenposten in de deelgemeenten een leemte in de dienstverlening ontstaan. Met hun mobiele bib-bus bieden Zemst, Beersel en Machelen een aantrekkelijk alternatief in de Rand

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

De vroegere uitleenposten van de hoofdbibliotheek in Zemst gingen in juni 2022 dicht. Begin 2023 is het gemeentebestuur met de mobiele bibliotheek van start gegaan, schetst bibliothecaris **Anne Van Essche**, die sedert 1998 in de bibliotheek van Zemst werkt. 'Voor de invoering van de mobiele bibliotheek vond de gemeente inspiratie in Antwerpen en kocht van de Antwerpse bibliotheek een tweedehands-bus.' In de kleuren en de huisstijl van Zemst is de bib-bus, een cabine met aanlegger, al vanop afstand duidelijk zichtbaar.

De Z-bus doet wekelijks Hofstade, Laar, Elewijt en Weerde aan, telkens van 15.30 tot 17 uur. De beperkte ruimte in de bus bevat niettemin zo'n zevenduizend boeken, overzichtelijk ingedeeld, van laag naar hoog: onderaan de prentenboeken voor

de kleuters, daarboven de boekjes voor de beginnende lezers, de nog hogere schappen voor de jongeren vanaf acht en tien jaar. Helemaal bovenaan is er een kleine collectie voor volwassenen. 'Het aantal volwassen gebruikers is evenwel zeer beperkt.'

Basisscholen zijn vragende partij

'Voor de Z-bus vormen de basisscholen het hoofdpubliek', benadrukt Van Essche. 'De bus staat op de schoolparkeerplaats of in de onmiddellijke nabijheid van de school. Het is een heuse organisatie om alle klassen van de in totaal vijf scholen aan bod te laten komen. De collectie moeten we bovendien geregeld aanvullen met boeken uit ons magazijn, afkomstig van de vroegere uitleenposten. Leerlingen kunnen in de bus via de zelf-scan

hun boeken uitleenen of verlengen. Leerkrachten kunnen hier hun themapakketten afhalen. We organiseren eveneens voorleesmomenten in de bus. Andere activiteiten zijn beperkt, maar we stimuleren de scholen en de individuele jongeren om minstens één keer per jaar de hoofdbibliotheek in Zemst te bezoeken, bijvoorbeeld naar aanleiding van de jeugdboekenweek.'

'De tweede doelgroep van de bib-bus zijn de ouders met kinderen', vervolgt Van Essche. Tijdens de openingsuren bezoeken ook zij geregeld de Z-bus. Zo komt **Nele Meert** met haar dochters om de twee weken naar de Z-bus op de parking van de basisschool De Pimpernel in Laar. 'Lara is 6 en Alisa 3,5 jaar. Ik laat ze zelf rondneuzen en drie boekjes uitkiezen. Alisa kiest spontaan prentenboeken, terwijl Lara die in het eerste leerjaar zit, interesse heeft voor de boekjes voor starters. Voor mijn dochters lees ik uit de boekjes voor. Dat prikkelt hun leesgierigheid. Daarnaast ga ik met hen gemiddeld een keer per maand naar de hoofdbibliotheek. Dit is een leuke aanvulling', vertelt Meert.

'De bib-bus rijdt niet uit tijdens de schoolvakanties, maar wordt ingezet tijdens de speelpleinwerking. De kinderen van de speelpleinwerking kunnen dan op bepaalde

momenten boekjes kiezen en lezen. Volgens Van Essche is de Z-bus niet meer uit de bibliotheekwerking weg te denken en blijft een belangrijke opstap naar de hoofdbibliotheek. In de Rand staat de bib-bus van Zemst echter niet alleen.

Bibliobus Beersel

Veel jaren eerder pakte de gemeente Beersel, met hoofdbibliotheek in Alsemberg, al uit met een rijdende bibliotheek. 'In het aanbod vind je uitsluitend kinder- en jeugdboeken, waaronder ook stripverhalen, prentenboeken en publicaties met allerhande weetjes', vertelt **Florence Beaucarne**, deskundige van de bibliotheek. 'In plaats van de mensen naar de hoofdbibliotheek te laten komen, gaan wij met onze collectie naar alle deelgemeenten. Onze bibliobus met wekelijkse vaste

“ In plaats van de mensen naar de hoofdbibliotheek te laten komen, gaan wij met onze collectie naar alle deelgemeenten.

halteplaatsen bedient alle basisscholen van Huizingen, Lot, Dworp en Beersel. Iedere dag staat de bus op een andere locatie. Buiten de openingsuren voor de schoolklassen staat de bibliobus ook anderhalf uur open voor iedereen in de wijk, zoals een mama met een peuter of een oma met een kleuter. Het is mogelijk om boeken uit de collectie van de bibliobus online te reserveren. Wat je op de bus uitleent, moet je ook naar de bus terugbrengen. In de uitgestrekte landelijke

gemeente Beersel speelt de bibliobus een cruciale rol in de bibliotheekwerking. Zeven jaren geleden investeerde de gemeente daarom in een gloednieuwe, ruimere bus met meer comfort voor de bibliotheekgebruikers. Het opstapsysteem maakt dat de bibliobus ook voor minder mobiele personen en rolstoelgebruikers toegankelijk is.'

Bib-mobiel Machelen

De bibliotheek van Machelen neemt met zijn mobiele bibliotheek een aparte plaats in, omdat die maar gedurende een beperkte periode van het jaar wordt ingezet en enkel voor de leerlingen van de basisscholen toegankelijk is.

'Onze bib-mobiel is een grote caravan die wij hebben heringericht en versierd', vertelt bibliotheekmedewerker **Jef Byl**. 'In het voorjaar (april-mei) komt de bib-mobiel beurtings naar de vier basisscholen van Machelen en Diegem. In elk van de scholen blijft de caravan twee weken op de speelplaats staan. Tijdens de pauzes, voor en na school kunnen de kinderen er in boeken snuisteren, rustig lezen of zich even afzonderen.'

'Vanuit de bibliotheek hebben we een kleine catalogus van boeken voor alle leeftijden tussen 6 en 11 jaar samengesteld. De boeken kunnen ze niet ontlenuen, maar wel ter plekke lezen. Na twee weken wordt de bib-mobiel verplaatst naar de volgende basisschool. We zetten de bib-mobiel ook bij openbare evenementen in. Bij de Grote Bib Bake Off, de Gezinshappening en Machelen Zomert is hij prominent aanwezig. Het is een middel om een ruimer publiek voor het lezen warm te maken', besluit Byl. ●

BIJZONDERE BUREN

Rivierkreeft

Sinds een paar tientallen jaren is een zeer kwalijke evolutie aan de gang onder onze kreeftenpopulaties. Waar tot voor die tijd enkel de Europese rivierkreeft voorkwam, is die rol overgenomen door de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (zie foto). Ze werd vooral in Duitsland en Frankrijk gekweekt om te eten, maar wist te ontsnappen en veroverde op korte tijd grote delen van West-Europa.

De oorspronkelijk talrijke Europese inheemse soort is intussen zowat overal uitgestorven. De voornaamste reden: kreeftenpest. Toen de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft hier voet aan de grond kreeg, was die besmet met het kreeftenpestvirus, maar was daartegen resistent door co-evolutie. De kreeft bouwde namelijk immuniteit op tegen de peestschimmel, terwijl deze laatste steeds agressiever werd om die resistentie te overwinnen. Dat lukte niet, maar hij was wel dodelijk voor de niet-immune Europese rivierkreeft die overal massaal het loodje legde.

Het resultaat is dat de oorspronkelijk soort verdween en dat de indringer nu overal algemeen voorkomt. Hij is een invasieve exoot geworden in onze rivieren en kanalen, en kan zich makkelijk verplaatsen over land. De soort mag sinds 2016 'niet meer gehouden, ingevoerd, vervoerd, gecommercialiseerd, gekweekt, gebruikt, uitgewisseld of vrijgelaten worden in de natuur' in de Europese Unie. Voor de meeste landen is het echter te laat en groeien de populaties overal gestaag verder aan. Eens het beestje in onze wateren aanwezig is, breidt het snel en massaal uit.

Het zijn planteneters en bodemgravers die de plaatselijke biodiversiteit aantasten. De perspectieven zijn niet gunstig; de uitbreiding zal zeker verder aanhouden, en plaatselijke leefgemeenschappen van planten en dieren zullen daar steeds meer schade van ondervinden. Op dit ogenblik is er geen perspectief voor mogelijke oplossingen, en de kreeftenpest tiert nog steeds welig. ●

TEKST Herman Dierickx - FOTO Javier Colmenero

Vier generaties vrijheidsdrang

In het theaterstuk *De jaren* vertellen vier generaties vrouwen het levensverhaal van de Franse Nobelprijswinnares Annie Ernaux. We staken ons licht op bij de jongste, het Brusselse acteertalent Kiana Porte. 'Voor ons, Gen Z'ers, is waar men vroeger voor moest vechten of niet over durfde praten vanzelfsprekend.'

TEKST Tom Peeters – FOTO Nick Hannes

In de roman *Les années* blikt de Franse auteur Annie Ernaux in 2008 terug op haar leven. Tegelijk geeft ze een inkijk op tal van maatschappelijke evoluties die een impact hadden op het leven van de West-Europese vrouw. 'Het getuigt van een enorme kracht omdat ze zich ook in een tijd waarin dat niet vanzelfsprekend was, heeft kunnen losrukken van het verwachtingspatroon dat de maatschappij oplegde', zegt Kiana Porte (25) lovend over de schrijfster. Regisseur en artistiek directeur van Theater Malpertuis Piet Arfeuille friste het verhaal dat ze in de ik-persoon schreef op door haar woorden in de mond te leggen van actrices uit vier verschillende generaties. Ook al spelen die niet noodzakelijkerwijs hun leeftijd, het levert een boeiende kruisbestuiving op tussen perspectieven en speelstijlen, tussen energie en ervaring.

De generaties

Naast Porte zijn ook de Nederlandse Carine van Bruggen (36), Els Dottermans (61) en Viviane De Muynck (79) van de partij. Het gevecht dat Ernaux, intussen 86, en de oudsten op de scène moesten leveren om zich te doen gelden, is de junior op het podium alleen vertrouwd van horen zeggen, en toch voelt ze zich als een vis in het water. Beschrijft ze de scène waarin het hoofdpersonage een illegale abortus ondergaat nog op klinische toon, dan viert ze de opkomst van de rock-'n-roll met al haar ledematen. 'Ik ben ontzettend trots haar leven mee te mogen vertellen omdat ze zich niet heeft laten doen', zegt Porte. 'Ze deed die abortus omdat ze iets anders wilde dan huisje-boompje-beestje en is alsnog voor haar droom gegaan: schrijfster worden.'

In haar boek contrasteert Ernaux de

eenzaamheid van het moment waarop ze haar abortus onderging met het besef dat ze eigenlijk met velen waren, maar dat wist ze toen niet. 'Mijn generatie is gelukkig veel opener, zeker over politiek en seks. We denken na over ons engagement en zijn bereid om verandering te creëren. Daar word ik heel blij van. Maar dat hebben we ook te danken aan dappere mensen als zij. Ik besef heel goed hoe geprivilegieerd ik ben dat ik niet meer hoeft te vechten om zelf te beslissen wat ik doe met mijn leven. Het gevoel dat ik moet voldoen aan maatschappelijke verwachtingen, zoals trouwen en kinderen krijgen, wordt me niet opgedrongen.'

Onvervulde verlangens

Als we haar spreken heeft het gezelschap met ook nog muzikant Hendrik Lasure die toetsen speelt en zingt, een handvol voorstellingen achter de rug. 'Hoe meer we samenspelen, hoe groter het plezier en hoe meer het verhaal gaat leven. Dat is misschien nog het grootste cadeau', zegt Porte, die als laatste de cast vervoegde.

Porte studeerde vorig jaar af aan het RITCS in Brussel en symboliseert op de scène de jeugdige brok ambitie vol onvervulde dromen. 'Vanuit mijn rol kan ik alleen maar vooruitkijken, terwijl voor Viviane de omgekeerde beweging geldt. Ik heb nog heel wat verlangens en zie hoe mijn tegenspelers die al dan niet ingevuld hebben, met hun moederschap, carrière, enz. Geboren in 2000 heb ik pakweg mei 68 nooit meegeemaakt. Maar daar wist Viviane me enkele anekdotes over te vertellen.'

Die mooie traagheid

Ook los van het script loopt de wisselwerking

tussen de actrices gezwind. 'Viviane vraagt me voortdurend om haar te helpen met dingen op haar telefoon', klinkt het lachend. 'Ik merk bij haar en bij Els dat ze heel goed nadenken voor ze iets zeggen, om zich dan vervolgens heel goed uit te drukken. Dat wil ik ook, maar ik ben een snelle prater. Ik moet wat rustiger zijn. Het mooie aan Viviane en Els is dat als ze moeten wachten op iets, ze ook echt wachten en niet beginnen te scrollen. Ook bij de lectuur van het boek viel me die traagheid op. Met mijn korte aandachtspanne in deze snelle, hoogtechnologische wereld voelde ik heimwee naar een tragere wereld die ik nooit gekend heb. In de voorstelling heb ik een lijn over spullen waar je naar verlangt. Als een kennis vroeger iets kreeg, was je daar jaloers op en moest je geduldig je beurt afwachten. Nu is alles instant beschikbaar, terwijl traagheid zoveel meer ontroering oplevert.'

Porte is momenteel ook te zien in *Team spirit next gen*, haar eerste film. 'Coregisseur Anne-Marie Brandstötter had vorig jaar mijn monoloog *Mag ik alstublieft mijn schorpioenendans voor u doen* gezien op Theater Aan Zee en nodigde me uit voor een casting. In de film zijn de voetballers van weleer intussen vijftigers met kinderen. Het was een totaal andere ervaring dat theater, maar ook hier ging het over hoe een jonge generatie de dingen aanpakt en hoe onze ouders dat doen. Alleen maakten de oudere mannen *dad jokes*, terwijl de jongere generatie lachte met Gen Z-mopjes en memes.' •

DO – 6 NOV – 20.00

De jaren

Theater Malpertuis

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

‘Dans is geen vrijblijvend entertainment’

Breakdance is geen ballet. Toch verklaart het verschil in genre niet waarom de ene dans alleen op straat zou thuishoren en de andere in een pompeuze theaterzaal.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Over de historische verschillen in appreciatie van verschillende dansgenres en de eventuele oorzaak daarvan, maakt de Brusselse choreograaf en danser Mohamed Toukabri een dansvoorstelling. Toukabri is daarvoor goed geplaatst, want hij belichaamt verschillende onderdelen van die dansgeschiedenis.

Met moeder op de scène

Toukabri begon al op zijn twaalfde te breakdancen in zijn vaderland Tunesië. In de hoofdstad Tunis werd hij bekend als de beste *headspinner*. In 2002 sloot hij zich daar aan bij het Sybel Ballet Theatre. Op zestienjarige leeftijd was hij al eens naar de Internationale Academie voor Dans in Parijs getrokken, en in 2008 begon hij aan zijn opleiding aan dansschool P.A.R.T.S in Brussel. Na samenwerkingen met Sidi Larbi Cherkaoui, Need-company, Rosas, Aïcha M'Barak en Hafiz Dhaou, presenteerde Toukabri in 2019 zijn eerste eigen solo *The Upside Down Man* in de Beursschouwburg, dat een internationaal succes werd. Zijn tweede stuk, *The Power (of) The Fragile*, maakte duidelijk dat hij geen vrijblijvende creaties wil maken. Hij nodigde zijn Tunesische moeder Mimouna Latifa Khamessi uit om in Europa mee op de scène te komen staan.

Tunis, Brussel, New York

Ook in zijn nieuwe voorstelling, met de lange titel *Every-body-knows-what-tomorrow-brings-and-we-all-know-what-happened-yesterday*, is dans geen vrijblijvend entertainment. In deze solo bekijkt Toukabri zijn eigen dansgeschiedenis, die ook iets zegt over de recente geschiedenis van de hedendaagse dans in het algemeen. Want tussen de genres die hij beoefende, heeft altijd een spanning

bestaan. In zoverre dat er sprake is van een 'hiërarchie' van dansgenres.

'Ik wilde na 23 jaar danspraktijk terugkijken op mijn opleiding, op het danserfgoed en op de verschillende danstalen die ik belichaamde', zegt Toukabri over zijn opzet en onderzoek. 'Daarbij keek ik naar de denkbeeldige geografische driehoek tussen Tunis, Brussel en New York. Tunis omdat ik in die stad hip-hop leerde kennen. Brussel omdat ik daar kennis maakte met de hedendaagse dans, die voortkomt uit de recente Amerikaanse dansgeschiedenis. En New York omdat daar in dezelfde periode de basis is gelegd van zowel de hiphop als de postmoderne dans. De geschiedenis van de hiphop is niet iets dat mij op een dansschool werd geleerd. Daarom ben ik zelf naar de drie steden gereisd. Zo heb ik interviews gedaan met mensen van het collectief Judson Dance Theatre van choreografe Trisha Brown, die in New York

“Over de postmoderne dans bestaat weinig documentatie. De lichamen van de dansers zijn dikwijls het enige archief.

postmoderne dans en hiphop samenbracht. Daar bestaat weinig officiële documentatie over. De lichamen van de dansers en choreografen zijn dikwijls het enige archief.'

Geen educatieve les

Toukabri geeft natuurlijk geen geschiedenisles op het podium. 'Ik ga niet spreken, alleen dansen. Ik kies voor een eerder poëtische benadering. Ik refereer in de choreografie eerst naar de verschillende danstalen, waar

onder ook naar ballet. Naarmate het stuk vordert, wordt de structuur onduidelijker en vloeit alles in elkaar.' Er zullen teksten zijn van Essia Jaïbi, een Tunesische toneelschrijfster, die aanwezig zal zijn via een voice-over in Tunesische dialecten, en met geprojecteerde teksten in het Engels en het Frans.

'Het geheel is een uitnodiging om samen over die hiërarchie in dansvormen na te denken en te kijken hoe we het doorgeven van danspraktijk kunnen herdenken. Dat is nodig in een wereld waarin studenten uit verschillende delen van de wereld samenkomen. Toen ik in 2008 in P.A.R.T.S begon, was die discussie nog niet echt aan de gang. De nieuwe generatie voert ze wel, en scholen en universiteiten nemen de zaken nu ook serieus. Ze herbekijken hun curriculum in een internationaal perspectief. Want alles hangt natuurlijk met elkaar samen. Ook grotere vragen zoals kolonisatie en het feit dat de geschiedenis altijd geschreven wordt door de overwinnaar zorgt voor die culturele hiërarchie waarbij bepaalde culturele stemmen verloren gaan.'

De titel van de voorstelling wijst ook op een verantwoordelijkheid. 'Het koppeltken tussen 'every' en 'body' legt de klemtoon op het lichaam, en op het feit dat (dansende) lichamen een (dans)geschiedenis in zich dragen. We kennen allemaal het verleden, we hebben ook allemaal de verantwoordelijkheid om met die kennis een andere toekomst vorm te geven.' ●

DO – 27 NOV – 20.00

Every-body-knows-what-tomorrow-brings-and-we-all-know-what-happened-yesterday

Mohamed Toukabri

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

2,5 miljoen euro voor Maalbeekvallei

Op 14 september, tijdens de Open Monumentendag, opende het gemeentebestuur van Grimbergen officieel het nieuwe Oyenbrugpark, vlak bij het vliegveld van Grimbergen. Eerder was er bij de Maalbeek al een klein parkje aangelegd op de kruising van de Beiaardlaan en de Wolvertemsesteenweg. Binnenkort wordt het deel van de Maalbeek in de ruime omgeving van de Tommenmolen aangepakt.

TEKST Luc Vander Elst – FOTO Filip Claessens

Het Oyenbrugpark, vier hectare groot, was de eerste realisatie van het landinrichtingsplan *Oostelijke Maalbeekvallei*, dat van de kern van Grimbergen tot aan de Willebroekse Vaart loopt. De Maalbeekvallei in Grimbergen had in het verleden meermaals te kampen met wateroverlast. Water dat afstroomde van de omliggende hellingen en landbouwgebieden naar de vallei zorgde bij elke stevige bui voor problemen.

Bij de herinrichting van het Oyenbrugpark was dat een belangrijk aandachtspunt. Het ontwerp van de Vlaamse Landmaatschappij voorzag in een natuurlijke inrichting met waterbuffering. Zo zou hemelwater kunnen infiltreren en zou water – naast erfgoed en recreatie – een belangrijke plaats krijgen in het park. Met extra subsidies vanuit de Blue Deal werd heel wat infrastructuur uit de parkzone weggehaald en bijna alle verharding verdween uit het nieuwe park.

De Maalbeek en de vijvers

Bij de eerste heviger buien dit jaar bleken de pas aangelegde natuurlijke opvangbekkens en wadi's al behoorlijk hun werk te doen. Het water dat in die omgeving voornamelijk van het vliegveld komt, kon bezinken in de aangelegde bekkens, die met elkaar in verbinding staan. Eventueel overtollig water komt pas in de Maalbeek terecht wanneer alle bekkens gevuld zijn. Bij de aanleg van het park werd bovendien een voor Vlaanderen unieke

splitterbox gevonden: een camouflage-techniek om vliegtuigen te beschermen uit de periode toen de Duitsers het vliegveld bezetten. Die splitterbox werd gereconstrueerd in het park.

Vanaf 2026 volgen er werken aan de Maalbeek zelf en aan de vijvers in de buurt van de Tommenmolen. Ook heel die zone staat bekend als overstromingsgevoelig. Chantal Lauwers (Vernieuwing), schepen van Leefmilieu in Grimbergen: 'Het ontwerp van die werken werd aan de bevolking voorgelegd tijdens een openbaar onderzoek en een infomarkt begin dit jaar. De werken kunnen vermoedelijk in het voorjaar van 2026 van start gaan.'

Wandelpaden

Bestaande wandelpaden worden heraangelegd en verbeterd. Zo wordt het smalle Borrepad dat bij de Liermolen vertrekt en waarvan de verharding in slechte staat is, heraangelegd met een waterdoorlatende verharding. Hier en daar komen er nieuwe bruggetjes over de Maalbeek, zodat de trage wegen beter met elkaar kunnen worden verbonden. Langs de wandeltracés komen er fietsstallingen, picknickbanken en zitbanken. Vanop een beleevingsplek zul je de Abdij van Grimbergen kunnen zien.

Schepen Lauwers: 'De wandelpaden zullen in verbinding staan met een nieuw houten pad dat over een van de vijvers zal lopen in

de buurt van de Tommenmolen. Sommige nieuwe wandelpaden worden niet verhard, maar aangelegd op een natuurlijke manier, bijvoorbeeld als graspad. Die paden zullen voor de wandelaars herkenbaar zijn aan de natuurlijke elementen, zoals takkenrillen en specifieke beplantingen. Poortjes moeten verhinderen dat fietsers zich erop wagen. Via die graspaden zullen wandelaars dicht bij de vijvers en de natuur kunnen komen en komen ze ook in de buurt van het molenrad aan de achterkant van de Tommenmolen. Dat zorgt voor een grotere

“Zowat elke stevige regenbui zorgde vroeger voor overstromingsproblemen in de Maalbeekvallei. De werken moeten dit opvangen en de omgeving opwaarderen.

belevingswaarde. Onder meer om de vallei ook toegankelijk te kunnen maken voor de bewoners van het rust- en verzorgingstehuis Heilig Hart komt er een nieuw pad vanaf het kruispunt Veldkantstraat-Lierbaan naar de Charleroyhoeve. Prettig detail daarbij is dat het pad deels tussen de bomenrijen van een oude, in onbruik geraakte dreef zal lopen. Zo krijgt die dreef haar vroegere functie terug.'

Water

In de vijvers aan de Charleroyhoeve en aan de Tommenmolen en de privévijvers verderop wordt het slib geruimd. 'Eerst moeten de vijvers worden drooggelegd, wat goed is voor het wegpompen van ongeveer 26.000 m³ water. Daarna kan het slib drogen. Met het zuivere slib creëert men bij de vijvers zachte, natuurlijke oeverzones. Dat maakt de oevers ecologisch interessant, verbetert het waterleven in de vijvers en de Maalbeekvallei zal meer water kunnen opvangen en bergen.'

Om te voorkomen dat de vijvers snel opnieuw zouden dichtslibben, verdwijnt een gedeelte van de hogere beplanting rond de vijvers. In de plaats komen hooiland, rietkragen en lager struikgewas. De grote, waardevolle bomen blijven staan, maar door de bomen die te dicht bij de oevers staan, te verwijderen vallen er minder bladeren in de vijvers en slibben ze minder makkelijk dicht. Ook belangrijk is dat de vijvers op die manier meer licht krijgen. 'Daar waar alle vijvers nu nog apart liggen, worden ze bij de herinrichting met elkaar verbonden. Zo krijgen de vijvers meer open wateroppervlakte en kan men makkelijk het waterpeil in de vijvers onder controle houden. Bij de laatste vijver komt er een gecontroleerde overloop naar de Maalbeek. Hier en daar worden sommige vijvers ook wat dieper uitgegraven dan de originele bodem. Dat moet een gunstig effect hebben op het visbestand. Bij de grote vijvers voorzien we ook in enkele hengelpaatsen langs de oevers.'

Ontharding

De parking aan de Tommenmolen heeft geen parkeervakken en biedt een wat wanordelijke aanblik. De steenslag en de fundering worden er verwijderd. De plek krijgt een groene inrichting en de natuur krijgt er de nodige tijd om tot ontwikkeling te komen. 'De nieuwe parkeerzone krijgt 16 duidelijk afgebakende parkeerplaatsen. Vanaf de parking komt er via een bruggetje over de Maalbeek een kwalitatieve verbinding naar de trage wegen in het gebied. Er zijn ook twee parkeerplaatsen voor mensen met een beperking voorzien.'

De parking tussen de Poddegemstraat en de Oyenbrugstraat, vlak bij de beek in de buurt van café Veldkant, is illegaal en verdwijnt. Ze wordt *ingegroend* en aan de straatkant beplant met een knotwilgenrij.

'Tijdens de infovergadering werd duidelijk dat het weghalen van de parking gevoelig lag voor een aantal omwonenden. We

hebben daar begrip voor en we hebben naar oplossingen gezocht. Tot nu toe zijn die er nog niet. Anderzijds is er nooit een vergunning geweest om die gronden als parking te gebruiken. We kunnen uiteraard geen onwettige parking laten liggen in een beschermd dorpsgezicht.'

Stort verwijderd

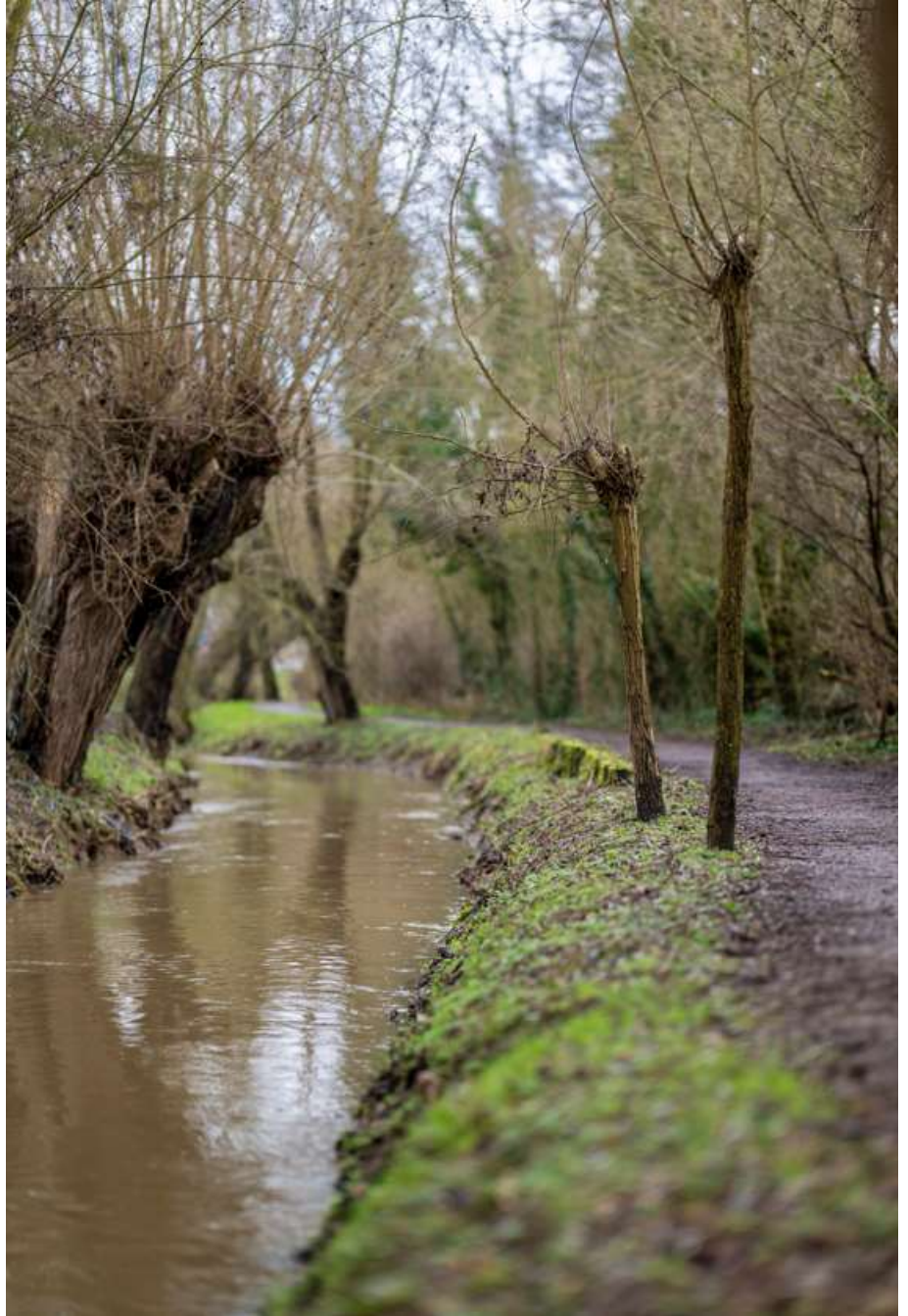
Een gedeelte van de Maalbeek voorbij de Tommenmolen zal opnieuw kunnen meanderen. Een plek langs de oevers van de Maalbeek werd tot zowat een halve eeuw geleden gebruikt als stortplaats voor inerte materialen. Dat stort wordt nu weggehaald. 'Door de oevers daar anders aan te leggen krijgt de beek meer ruimte en kan ze hier alleen al 320 m³ water extra opvangen bij hevige neerslag. Tegelijk verhoogt ook de ecologische waarde van de beek.'

Met de uitvoering van het tweede deel van het landinrichtingsplan Oostelijke Maalbeekvallei wordt het beheersplan rond erfgoed, dat de gemeente liet opstellen voor de Maal-

beekvallei, voor een groot stuk uitgevoerd. De molens in het gebied zijn beschermde monumenten en de vallei zelf is grotendeels beschermd als dorpsgezicht.

Schepen Lauwers: 'Voor Grimbergen is de opwaardering van een groot gedeelte van de Maalbeek uiteraard een uitstekende zaak. Het is een fijn project. Heel wat aspecten komen aan bod en alle inwoners zullen na uitvoering van de heringerichte Maalbeekvallei ervan kunnen genieten. De gemeente investeert hier 331.586 euro in.'

In totaal wordt voor deze werken 2.487.116 euro plus btw geïnvesteerd. De Vlaamse Landmaatschappij neemt het grootste deel van die kosten op zich en volgt het project volledig op van de prille planvorming tot de eindafrekening. Naast Grimbergen dragen ook de Europese Unie (met het project Belini), de provincie Vlaams-Brabant, het Vlaams Visserijfonds, het Vlaamse Randfonds, enkele privé-eigenaars en de subsidiefondsen Water+Land+Schap en Natuur hun steentje bij. ●

PODIUM

THEATER

DO – 6 NOV – 20.00

De jaren

Theater Malpertuis

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Schopenhauer

Stefaan Van Brabandt &

Damiaan De Schrijver

DO – 6 NOV – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 29 NOV – 20.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR – 7 NOV – 20.00

WC-papier in crisistijd

Emmanuelle Verhagen

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

VR – 7 NOV – 20.00

Devicky. (wax the pain away) (+16j)

Meurman & de Rudy

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA – 8 NOV – 20.30

Over kunst

Jens Dendoncker

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO – 9 NOV – 14.30

La cage aux folles

Loge10

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 13 NOV – 20.00

Ik dacht dat jij

HetGevolg/Het Laatste Bedrijf

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,

02 731 43 31

VR – 14 NOV – 20.00

Zonderzeeër

Sander Deckx

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 14 NOV – 20.30

Vanwaar we komen

Jan Van Looveren

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 15 NOV – 20.30

Lortcher

Britt Das, Warre Borgmans &

Dimitri Leue

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 18 NOV – 20.00

De Cochonnet

Het Achterland

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 20 NOV – 20.00

Sartre & de Beauvoir

Stefaan Van Brabandt, Frank Focketyen

& Sien Eggers

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

20 EN 21 NOV – 14.30

Folds & Wrinkles

Rebecca Lenaerts

Zaventem, woonzorgcentrum Sint-Antonius

02 307 72 72

Judit zkt

Het nieuwstedelijk

VR – 21 NOV – 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 22 NOV – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 29 NOV – 20.15

De vrouw in het zwart

Loge10

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

KIDS

WO – 5 NOV – 14.00 EN 16.00

Ssstt!! (+3j)

Sprookjes Enzo

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR – 7 NOV – 20.00

Glass (+8j)

Lay This Drum

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 8 NOV – 11.00, 13.30 EN 16.00

Bumbina komt spelen

Studio 100

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766

53 47

ZA – 8 NOV – 15.00

En ze leefden nog altijd (+6j)

Elisabeth Lucie Baeten

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 9 NOV – 10.30

De Smurfen (+6j)

familiefilm

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

ZO – 9 NOV – 10.30

Paddington in Peru (+6j)

familiefilm

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO – 9 NOV – 15.00

Sabr (+5j)

Theater Tieret

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 15 NOV – 14.00

Wetenschapsdag

Asse, Bibliotheek, 02 456 01 60

Derwazeens (+6j)

Het Kwartier & De Studio

ZA – 15 NOV – 19.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO – 16 NOV – 15.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZO – 16 NOV – 10.00

Kunstendag voor Kinderen

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek

www.kasteelvangaasbeek.be

ZO – 16 NOV – 10.30 EN 14.30

Kleine dingen (+2j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO – 16 NOV – 14.00

Wasco! (+6j)

hetpaleis & Voetvolk/Gruwez & Van

Cauwenberghe

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

iRRootTaa (+4j)

Grensgeval & Circus Katoen

ZO – 16 NOV – 14.00 EN 16.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 23 NOV – 15.00

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

WO – 19 NOV – 14.00 EN 16.00

Wals (1-3j)

Klankennest

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Beyond (+8j)

Circumstances

ZA – 22 NOV – 19.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 26 NOV – 19.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

22 TOT 30 NOV

Voorleesweek

Sint-Pieters-Leeuw, Bibliotheek,

02 371 22 62

Asse, Bibliotheek,

02 456 01 60

ZA – 29 NOV – 17.00

Waar is het grote boek?

(4-10j)

decemberfeesten

Linkebeek, GC de Moelie,

02 380 77 51

ZA – 29 NOV – 19.00

A Simple Space (+5j)

Gravity & Other Myths

Zaventem, CC De Factorij,

02 307 72 72

ZA – 29 NOV – 20.00

Jan, mijn vriend (+10j)

Bruno Vanden Broecke

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

ZO – 30 NOV – 10.30

Sinterklaas en de Wakkere

Nachten (+6j)

familiefilm

Zaventem, CC De Factorij,

02 307 72 72

ZO – 30 NOV – 15.00

Doornroosje, de musical (+4j)

Deep Bridge

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

© Mart Stodder

Ik dacht dat jij (13/11)

HUMOR

Wakers van de wijk

Sven de Ridder Company

ZA – 1 NOV – 15.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 23 NOV – 14.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 3 NOV – 20.00

Comedy Club #2

met Hans Cools

Dilbeek, Lou's Plek, 02 466 20 30

WO – 5 NOV – 20.00

Angst te koop (weg wegens nieuwe hobby)

Thomas Smith

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 8 NOV – 20.30

Een rits te ver

Het Farcetheater

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 13 NOV – 20.30

Goe Genoeg

Amelie Albrecht

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 14 NOV – 20.00

Moh?!

Mohsin Abbas

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 14 NOV – 20.00

Missie 2025

Hetty Helsmoortel

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 16 NOV 14.30 EN 20.30

Mag ik even? 2025

Kamal Kharmach

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO EN 21 NOV – 20.00

Wouter moet meer orde hebben

Wouter Deprez

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 21 NOV – 20.00

O Superman

Martha!tentatief

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

27 TOT 30 NOV – 20.00 EN 15.00

Martha & Mathilda

Toneelgroep De Morgenster

Wezembeek-Oppeem, GC de Kam,

02 731 43 31

VR – 28 NOV – 20.00

Goedgezind en flink!

Roosje Pertz

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 28 NOV – 20.00

Made in Cité

Erhan Demirci

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR – 28 NOV – 20.30

Wereldberoemd

Luc Haekens

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

28, 29 EN 30 NOV – 20.00 EN 15.00

Foei, Minister!

De Jonge Druivelaar

Hoelaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DANS

WO – 5 NOV – 19.30

Once (10-11oj)

Kika en Herwig Ilegems, Dirk Hendriks

& Comp. Marius

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 27 NOV – 20.00

Every-body-knows-what-tomorrow-brings-and-we-all-know-what-happened-yesterday

Mohamed Toukabri

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

MUZIEK

DI – 4 NOV – 14.30

Golden Evergreens

De Bonanzas

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 5 NOV – 20.30

Dante Loves Jazz

Alice Claudia Lenaz, Michel

Bisceglia, e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 6 NOV – 20.00

Bono 65

Bart Steenhaut, David Piedfort & Philip

Bosschaerts

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 7 NOV – 20.00

That's what she sang

Naomi Sijmons, Janne Blommaert,

Gianni Marzo e.a.

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 7 NOV – 20.00

The Ultimate Toto Tribute

Kingdom of Desire

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

VR – 7 NOV – 20.00

25 jaar Yevgueni

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 7 NOV – 20.30

Cooking with Knopfler

Dire Straits Tribute

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA – 8 NOV – 18.30

Storm IV

Pothamus, Cobra The Impaler,

My Diligence, Bloed & Walfang

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 8 NOV – 20.00

Marcel zingt Boudewijn

Marcel de Groot

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

ZA – 8 NOV – 20.00

Symphony of Praise

Omnia Cantica

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 8 NOV – 20.30

Ondersteboven

Radio Guga

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 12 NOV – 20.00

Eastern Tales

Orson Claeys

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 12 NOV – 20.30

The Elvis Concert

Dwight Icenhower, Jim Murray, Bob

Lanning, e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 13 NOV – 20.00

Clubtour 2025

Axelle Red

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 14 NOV – 20.30

Video Killed the Video Star

Stijn Van de Voorde

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 14 NOV – 20.30

History of New Wave II

(+ afterparty)

Maandacht & Radio Willy

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

ZA – 15 NOV – 20.00

Leni Ark. EP-release Generator

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 15 NOV – 20.00

Winterconcert

Nero's Muzikanten

Hoelaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZO – 16 NOV – 11.00

C'est la fête!

Toon Fret & Veronika Ilchenko

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 16 NOV – 15.00

Vanessa Chinitor & Dirk Bautens

seniorenefeest

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 16 NOV – 15.00

Het is een geur die jij moet vinden

Anne Van Herreweghen & Luc Tooten

Beersel, Huis Herman Teirlinck,

huisvanhermantetirlinck.be

WO – 19 NOV – 19.30

Astrid Stockman

RotaryZaventem

Zaventem, CC De Factorij,

02 307 72 72

DO – 20 NOV – 20.00

Met Permissie!

Lucas Van den Eynde

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,

02 371 22 62

DO – 20 NOV – 20.00

Petros Klampanis Trio

Jazz at Felix

Hoelaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 20 NOV – 20.00

Rovira 100, de toekomst was vandaag

Sonico

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

VR – 21 NOV – 20.00

Anemoon

Nerorock Sessies

Hoelaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR – 21 NOV – 20.00

Night and Dave

Faces

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

VR – 21 NOV – 20.00

Theatertour Happy Pt2

Douglas Firs

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Napoli Sessions

The City's Song

VR – 21 NOV – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 26 NOV – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 21 NOV – 20.30

De Lage Landen, vol.2 Nederland

Rick de Leeuw, Nol Havens,

Eva de Roovere, e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 22 NOV – 20.00

Ik leef voor jou (Ann Christy)

Iskariot

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 23 NOV – 11.00

Cellosuites 1-2-3

Roel Dieltiens

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZO – 23 NOV – 14.00

The Philips

Bollaert, Crabbé, Hautekiet & Embrechts

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 26 NOV – 20.00

Bloemlezing

Stef Bos

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 27 NOV – 14.30

Luc Steeno

Sint-Genesius-Rode, De Boomgaard, 02 381 14 51

DO – 27 NOV – 20.30

Gabriel Rios soleert

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR – 28 NOV – 20.00

Irish Mythen & Rum Ragged

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 28 NOV – 20.00

Pentabox

Jazzcafé

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma, 02 371 22 62

The Bootleg Sixties

VR – 28 NOV – 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 30 NOV – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 28 NOV 20.30

2025, het muziekste jaar ooit

Otto-Jan Ham & Gloria Monserez

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 29 NOV – 20.00

Bright Cecilia!

Academiekoor KunstAs

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 29 NOV – 20.00

Sam Vloemans' Bord du Nord

Jazzcafé

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,

02 371 22 62

ZA – 29 NOV – 20.00

Winterconcert

De Eendracht

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA – 29 NOV – 20.00

Isaac Roux

support: Lavine

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 29 NOV – 20.30

Van reizen, roezen en rozen

Bart Herman

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

ZO – 30 NOV – 20.00

Happy Pt. 2

Douglas Firs

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

FILM

ZO – 2 NOV – 20.00

Joika

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Materialists

MA – 3 NOV – 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 5 NOV – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 4 NOV – 14.00 EN 19.30

Milano

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Enzo

DI – 4 NOV – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 12 NOV – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 4 NOV – 20.00

The Seed Of The Sacred Fig

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 4 NOV – 20.00

The Teacher who Promised the Sea

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 5 NOV – 20.00

Young Hearts

Holebifilmfestival

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO – 6 NOV – 14.30

Le Huitième Jour

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

VR – 7 NOV – 14.00

Soft Leaves

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 9 NOV – 20.00

F1

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 10 NOV – 14.30

En Cour(t)s De Route: Lang Leve

4 kortfilms i.s.m. Holebifilmfestival

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 10 NOV – 20.00

Three Kilometres To The End Of The World

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 10 NOV – 20.00

Splitsville

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 12 NOV – 20.00

Pietra

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 12 NOV – 20.00

Dreams

Holebifilmfestival

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 12 NOV – 20.00

Comeback

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO – 16 NOV – 20.00

Vermiglio

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 17 NOV – 20.00

Eddington

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 18 NOV – 20.00

Un long dimanche de fiançailles

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

It Was Just An Accident

DI – 18 NOV – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 26 NOV – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Sentimental Value

DI – 18 NOV – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 25 NOV – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 18 NOV – 20.00

Familiar Touch

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 19 NOV – 20.00

Over de grens

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 20 NOV – 14.30

Les Dames Blanches

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 20 NOV – 15.00 EN 20.00

The Zone of Interest

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO – 23 NOV – 20.00

The Salt Path

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 24 NOV 20.00

Mr. K

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 24 NOV 20.00

No Other Land

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 25 NOV – 20.00

Jeunes Mères

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 25 NOV – 20.00

The North

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 30 NOV – 20.00

Motel Destino

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

EXPO

TOT 2 NOV

Dany Van Goethem.

Miniatuurkermis

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

© Kurt Van der Elst

Wasco! (+6j) (16/11)

TOT 2 NOV

Bosuil StArt. Jong talent expo

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

TOT 3 NOV

Isabel Mombaerts. The quiet observer hears the whispers of the world

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

4 OKT TOT 4 JAN

Nina Beier. Real Estate

Brussel, Bozar, www.bozar.be

5 NOV TOT 1 DEC

Jo Voets. Atomania

Fotografiecircuit

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

7 NOV TOT 1 DEC

RAM-8 Kunstenaarscollectief

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

8 OKT TOT 11 JAN

Luz y sombra.

Goya en het Spaanse realisme

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 15 NOV

Mekke De Rijck

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

TOT 16 NOV

David Claerbout. At the window

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek, www.kasteelvangaasbeek.be

TOT 16 NOV

CNN 199. 35 jaar hiphop-activisme

Brussel, Vanderborchtgebouw, X

17 NOV TOT 6 DEC

Sandrine Wolf

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

TOT 1 DEC

Fotomuze 2025. Fotoclub Asse

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 1 FEB

John Baldessari. Parabels, fabels en andere grote verhalen

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 1 FEB

Katya Ev. Lactating Bodies

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 1 FEB

Aysha E Arar. Al Farisa

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

OPSTAP

ZO – 2 NOV – 13.30

Ogham, het Keltisch bomenalfabet

Tervuren, parking einde Eikestraat, www.ngz.be

ZO – 9 NOV – 13.30

Zoniënwoud in WO I & II

Groenendaal; Bosmuseum, www.ngz.be

DO – 20 NOV – 13.30

Langs dorpse en holle wegen in de Druivenstreek

Overijse, parking Sint-Michielskerk, www.ngz.be

ZA – 29 NOV – 14.30

Stiltewandeling

Dilbeek, Lou's Plek, 02 466 20 30

VARIA

ZA – 1 NOV – 16.00

Troostmoment Reveil

John D! & KatS Team

Dilbeek, begraafplaats, 02 466 20 30

MA – 3 NOV – 16.00

Last Days

Lieve Blancquaert

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 6 NOV – 19.00

Cuisine Mundial

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO – 6 NOV – 14.00

Muziek en dans van de renaissance tot de 20e eeuw

Arthuur De Vis

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 8 NOV – 20.00

Fris Westrand Take-Over jonge kunstmakers transformeren Westrand

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 8 NOV – 20.00

Unieke creaties met terrazzo

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

MA – 10 NOV – 19.30

Napoleon

Johan Op de Beeck

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 13 NOV – 19.00

Rituelen als bron van betekenis

An Mortelmans

Sint-Ulriks-Kapelle, Kasteel La Motte, 02 466 20 30

DO – 13 NOV – 20.00

Eetstoornissen bij tieners

Sofie Vanderlinden

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 13 NOV – 20.30

Mijn kleine oorlog

Rudi Vranckx

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

VR – 14 NOV – 20.00

Update 2025

eindejaarsconference van Kristof D'hanens

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DI – 18 NOV – 14.00

Moeliematinee

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI – 18 NOV – 19.30

Upcycling met Annelies en Ine

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO – 19 NOV – 10.00

Koffieklots met de wijkagent

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 19 NOV – 20.00

V Bommen tijdens WO II

Pieter Serrien

Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis De Viron, 02 371 22 62

DO – 20 NOV – 20.00

En route

Steven Decraene & Geraldine Vercammen

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DO – 20 NOV – 20.30

Allez, Chantez! meezingavond

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DI – 25 NOV – 19.30

Fermenteren met Carole

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO – 26 NOV – 14.00

Voorleesfeest

Hoeilaart, Bibliotheek, 02 657 05 04

WO – 26 NOV – 19.30

Slaap kindje slaap

lezing door Maryse De Frenne

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA – 29 NOV – 20.00

Ritselingen

Rode Boom/Kurt Demey & Hans Beckers

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

FAVORIETEN VAN

Lidia Bogdan

**MOOIESTE PLEK
IN ROEMENIË**De middeleeuwse
sfeer in Sighișoara**FAVORIET GERECHT**Sarmale
(koolrolletjes gevuld
met gehakt)**MOOIESTE HERINNERING
AAN ROEMENIË**Het beklimmen van
de berg Moldoveanu
(2.544 meter)

werkgever, een petrochemisch bedrijf in Antwerpen, aan de slag mag. Eindelijk! Wat boeit haar in het vak industrieel tekenen? 'In mijn sector moet je concept perfect zijn. Die doorgedreven nauwkeurigheid sluit aan bij mijn persoonlijkheid. Ik ben een perfectionist. Zeker op mijn werk. In mijn privéleven heb ik de drang naar perfectionisme wat losgelaten. Als je samenleeft met een jongen van acht kun je niet anders.' (lacht)

Moeder worden

De voorbije jaren heeft ze zoveel mogelijk gelegenheden aangegrepen om met mensen in contact te komen. Zo schreef zij zich in als vrijwilligster om mensen uit Oekraïne wegwijst te maken in België. 'Ik maak mezelf graag nuttig. Daarom werk ik als vrijwilligster bij Meise Schenkt en help ik graag mee in de Babytheek.' Of ik een goede raad heb voor jonge moeders? 'Bij de geboorte zet je niet alleen een nieuw wezentje op de wereld, je gaat zelf ook door een gigantisch transformatieproces. Denk er vooral niet te veel over na. Volg je moederlijke intuïtie. Voor mij is het moederschap een prachtige ervaring. De geboorte van mijn zoontje was hét hoogtepunt in mijn leven, samen met het moment dat ik in 2014 de top van een van de hoogste bergen in Roemenië bereikte. Op een dag wil ik de schoonheid van de Roemeense bergen aan Sebastian tonen.'

Samen meer realiseren

Op haar LinkedIn profiel valt deze zin van Zig Ziglar op: *Je kunt alles in je leven bereiken, zolang je maar genoeg andere mensen helpt te bereiken wat zij willen in hun leven.* 'Die zin bevat veel levenswijsheid. Hij wordt nog wijzer als je eraan toevoegt dat je nooit iets hoeft te verwachten van de persoon die je helpt. De kunst bestaat erin te kunnen genieten van het feit dat jij je medemens hebt kunnen helpen. Met ouder worden ben ik mij er steeds meer van bewust hoezeer wij elkaar nodig hebben. Als prille twintiger dacht ik dat ik alles op mijn eentje kon. Hoe dwaas! Gelukkig ben ik er nu achter dat wij door kennis en ervaringen uit te wisselen en elkaar te helpen zoveel meer kunnen realiseren.' ●

Elkaar belangeloos helpen

'Op een dag wil ik mijn zoon de ongerepte schoonheid van de Roemeense bergen tonen', zegt Lidia Bogdan. In afwachting van dat moment toonde zij hem hoe mooi onze Limburgse heiden en Ardennen wel zijn.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

In 2017 kwam Lidia Bogdan in België aan. Vijfendertig en verliefd op een Roemeense man die haar had overhaald om met hem in Brussel te komen leven. 'Hoewel ik over een ingenieursdiploma beschikte, kon ik dit niet verzilveren op de Belgische arbeidsmarkt. Het heeft mij niet belet om actie te ondernemen, aan de slag te gaan bij een schoonmaakbedrijf, Nederlands te leren en opleidingen bij de VDAB te volgen. Want als je niets doet, kun je niet verwachten dat

er iets in beweging komt', zegt ze op een vastberaden toon.

Perfectionist

Vandaag leeft ze met haar achtjarige zoon Sebastian in Wolvertem. Een plek in het groen vlakbij Brussel vindt zij meer passen bij het soort leven dat zij wil leiden. Ze klinkt heel enthousiast over haar leven in België. Zeker nu zij recent vernomen heeft dat zij als industrieel tekenaar voor haar huidige

Sich gegenseitig selbstlos helfen

Lidia Bogdan ist 2017 nach Belgien gekommen. Sie war 35 Jahre alt und verliebt in einen rumänischen Mann, der sie überredet hatte, mit ihm nach Brüssel zu ziehen. 'Obwohl ich einen Ingenieursabschluss hatte, konnte ich diesen auf dem belgischen Arbeitsmarkt nicht nutzen. Das hat mich aber nicht daran gehindert, aktiv zu werden, bei einer Reinigungsfirma anzufangen, Niederländisch zu lernen und Kurse beim VDAB zu besuchen. Denn wenn man nichts tut, kann man auch nicht erwarten, dass etwas in Bewegung kommt', sagt sie mit entschlossener Stimme.